

KEHTESTATUD
Avinurme Gümnaasiumi direktori 02.09.2015
Käskkirjaga nr 13

AVINURME GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA
Üldosa

Sisukord

Sisukord.....	2
1. ÜLDSÄTTED	4
2. ÜLDOSA.....	6
2.1. Kooli väärtused ja eripära	6
2.2. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid	7
2.3. Õppekorraldus põhikoolis.....	8
2.3.1. Tunnijaotusplaan põhikoolis	9
2.3.2. Riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused	10
2.3.3. Valikainete ja võõrkeelte valik	10
2.3.4. Vaba tunnimahu kasutamine	10
2.4. Õppekorraldus gümnaasiumis	10
2.4.1. Avinurme Gümnaasiumi õppeplaani kuuluvad kohustuslikud kursused, kooli poolt pakutavad valikkursused ja valikõppeained ning nende mahud	12
2.5. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine	14
2.5.1. Läbivate teemade käsitlemise põhimõtted	14
2.5.2. Õppeainete vahelise lõimingu põhimõtted.....	24
2.6. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpitava osana.....	24
2.7. Üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused	26
2.8. Liikluskasvatus Avinurme Gümnaasiumis	35
2.8.1. Liikluskasvatuse eesmärk ja teemad kooliastmeti	36
2.9. III kooliastme loovtöö korraldamise põhimõtted	40
2.10. IV kooliastme õpilasuurimuse ja praktilise töö korraldamise põhimõtted	43
2.11. Õpilase arengu ja õppimise toetamise ning hindamise korraldus.....	45
2.11.1. Üldsätted	45
2.11.2. Teadmiste ja oskuste hindamine	47
2.11.3. Kujundav hindamine	49
2.11.4. Kokkuvõtva hindamise põhimõtted põhikoolis ja põhikooli lõpetamine	49
2.11.5. Kokkuvõttev hindamine gümnaasiumiastmel ja gümnaasiumi lõpetamine.....	51
2.11.6. Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise.....	51
2.11.7. Käitumise ja hoolsuse hindamise korraldus.....	52
2.11.8. Hinde ja hinnangu vaidlustamise kord.....	54
2.12. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord	56

2.13. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus	59
2.14. Karjäärteenuste korraldus	60
2.15. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.....	61
2.16. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	62

1.ÜLDSÄTTED

Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

- (1) Avinurme Gümnaasiumi õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis on koostatud riiklike õppekavade alusel tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikest 1, põhikooli riikliku õppekava § 24 lõikest 1 ja gümnaasiumi riikliku õppekava § 19 lõikest 1.
- (2) Kooli õppekava koostamisel on lähtutud põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, riiklikest õppekavadest, kooli arengukavast, haridus- ja teadusministri 12.10.2011.a määrusest nr 62 „Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ning hindamise tingimused ja kord“, Vabariigi Valitsuse 20.10.2011.a määrusest nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Nõukogu soovitudest „Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku loomise kohta elukestva õppe valdkonnas“ (23.04.2008.a) ning „Võtmepädevuste kohta elukestvas õppes“ (18.12.2006.a). Kooli õppekava koostamisel on peetud silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse.
- (3) Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor. Kooli õppekava kehtestab direktor.
- (4) Avinurme Gümnaasiumi õppekava on kehtestatud ühe tervikdokumendina põhikoolile (I- III kooliaste) ja gümnaasiumile (IV kooliaste) ning koosneb järgmistest osadest:
 - 1) õppekava I osa – üldsätted ja õppekava üldosa;
 - 2) õppekava II osa – ainevaldkondade üldosad ning õppeainete ainekavad põhikoolile, milles esitatakse õppeainete õpitulemused ja õppesisu kirjeldused klassiti;
 - 3) õppekava III osa – ainevaldkondade üldosad ning kohustuslike kursuste ja valikkursuste kavad gümnaasiumiastmele ainevaldkondade kaupa.
- (5) Kooliastmed on:
 - 1) I kooliaste – 1. – 3. klass
 - 2) II kooliaste – 4. – 6. klass
 - 3) III kooliaste – 7. – 9. klass
 - 4) IV kooliaste – 10. – 12. klass
- (6) Kooli õppekava üldosas esitatakse:
 - 1) kooli väärtused ja eripära;
 - 2) kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid;
 - 3) õppekorraldus põhikoolis;
 - 4) õppekorraldus gümnaasiumis;
 - 5) kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana;
 - 6) üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused;
 - 7) liikluskasvatuse teemad kooliastmeti;
 - 8) III kooliastme loovtöö korraldamise põhimõtted ja kord;
 - 9) IV kooliastme õpilasuurimuse ja praktilise töö korraldamise põhimõtted ja kord;
 - 10) hindamise korraldus;
 - 11) põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamise korraldus;

- 12) õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ning tugiteenuste rakendamise kord;
 - 13) karjääriteenuste korraldus;
 - 14) õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
 - 15) õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
 - 16) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.
- (7) Kooli õppekava II osas esitatakse ainevaldkondade kohustuslike õppeainete ainekavad ning valikõppeainete kavad põhikoolile, milles on kirjeldatud ainevaldkonna üldised alused ning esitatud ainevaldkonna õppeainete õpitulemused ja õppesisu kirjeldused klassiti.
- (8) Kooli õppekava III osas esitatakse ainevaldkondade kaupa gümnaasiumi kohustuslike kursuste ja valikkursuste kavad, milles on kirjeldatud ainevaldkonna üldised alused ning esitatud ainevaldkonna õppeainete õpitulemused ja õppesisu kirjeldused kursuste kaupa.

2. ÜLDOSA

2.1. Kooli väärtused ja eripära

Kooli põhiväärtused

Avinurme Gümnaasiumi kandvateks väärtusteks on:

- 1) head töö- ja õpitingimused - soodustavad kvaliteetset õppeprotsessi;
- 2) pidev enesetäiendamine - tagab kooli ajakohasuse ning konkurentsivõime;
- 3) mitmekülgne huvitegevus - suurendab kooli atraktiivsust ning loob eeldused paindlikuma hariduse saamiseks;
- 4) turvalisus -oluline element kvaliteetsete haridus- ja sotsiaalprotsesside toimimiseks koolis;
- 5) traditsioonid- traditsioonide väärtustamine loob sideme põlvkondade vahel ning suurendab sotsiaalset sidusust kogukonnas, andes võimaluse kogutud oskuste ja teadmiste edasiandmiseks;
- 6) kooli maine- aitab paremini kogukonnas kaasa rääkida ning loob eeldused kooli jätkusuutlikkuseks;
- 7) koostöö ja kaasamine- aitavad maksimaalse tõhususega kasutada olemasolevat inimressurssi;
- 8) tervis - kehaline ja vaimne tervis on oluline osa kvaliteetsest elust.

Kooli eripära

Avinurme hariduselu traditsioonid on sügavad ja pikaajalised. Esimesed teated kooli olemasolust Avinurmes on aastast 1647. Pidevalt on kool Avinurmes tegutsenud 1920.aastast. Kool asub ajalooliselt ainulaadses puutöökeskuses ning kohalike puutöötraditsioonide alalhoidmiseks ja edasiviimiseks toimub koolis laastupunumise ja puutöö õpetamine. Avinurme Gümnaasiumis peetakse oluliseks, et õpilasel oleks vajalike teadmiste kõrval piisavalt praktilise töö oskusi, millega ta suudaks kooli lõpetades elus iseseisvalt toime tulla. Kool annab laiapõhjalisi teadmisi nii humanitaar-, reaalkuigi ka meediavaldkonnas ning õpetab praktilisi oskusi digi-, majandus- ja tehnoloogiavaldkonnas. Õpilastele võimaldatakse valikainetena, ringitundides ja tunnivälise tegevuse raames omandada digipädevusi (õppides informaatikat, meediaõpetust), majandusalaseid teadmisi ja oskusi (õppides majandusõpetust) ning praktilisi igapäevatööoskusi (õppides töö- ja tehnoloogiaõpetust). Tänu õpilaste headele infotehnoloogia- ja meediaalastele teadmistele toimib kooliraadio ning ollakse erinevatel kooli ja kogukonna üritustel oskuslikud IT-alaste vahendite

kasutajad. Töö- ja tehnoloogiaõpetust õpitakse alates 1.klassist kuni 11.klassini ning õpilastel on nende aastate jooksul võimalik õppida puu- ja metallitööd, sepistamist, keevitamist ja puidu restaureerimist. Lisaks on õpilastel gümnaasiumiastmes võimalik õppida valikainena autoõpetust ning selle raames omandada B-kategooria juhiluba. Tänu õpilaste edule haridusvaldkonnas ja headele praktilistele oskustele on edukas ka Avinurme piirkond – siin on arenenud väikeettevõtlus, ergas kolmas sektor ning säilitatud ja edasi arendatud puutöö traditsioonid.

Avinurme Gümnaasiumis on loodud head võimalused õppetöö ja huvihariduse sidumiseks ning siinseks eripäraks on pilliõppe võimalus. Õpilased saavad igapäevase koolitöö kõrval õppida mängima klaverit või puhkpille ning omandada lisaks põhi- või gümnaasiumiharidusele ka muusikahariduse. Pilliõppes osalevad õpilased moodustavad maakonna ainukese kooliorkestri.

Huvitegevus on lahutamatu kooli osa- õpilased osalevad aktiivselt kooliürituste korraldamisel ning koolis tegutseb lai valik õpilastele tasuta huvialaringe. Õpilaste osalemised pikaajsete traditsioonidega treeningrühmades (kergejõustik, jalgpall, võrkpall), laulukoorides ja rahvatantsurühmades on võimaldavad koolil osaleda piirkondlikel üritustel ja vabariiklikel koolinoorte laulu- ja tantsupidudel ning jõuda kõrgete tulemusteni maakondlikel ja vabariiklikel võistlustel.

Avinurme Gümnaasium on avatud ja koostööaldis õppeasutus tehes koostööd Avinurme Elulaadikeskuse, Avinurme Puiduaida, erinevate kohalike ettevõtete, Ida Prefektuuri, Justiitsministeeriumi Vanglateenistuse ja Radisson BLU hotelliga.

2.2. Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine. Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvas õppes. Gümnaasiumis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus, et õpilased leiaksid endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda enda edasine haridustee. Gümnaasiumi eesmärgiks on luua tingimused, et õpilased omandaksid vajalikud teadmised, oskused ja väärtushinnangud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpinguid kõrgkoolis või kutseõppeasutuses.

Põhikoolil ja gümnaasiumil on nii hariv kui kasvatav ülesanne ning eesmärk tagada, et kooli lõpetades on õpilane saavutanud riiklikes õppekavades esitatud õpitulemused, mis on põhikooli lõpetamisel kooskõlas Eesti kvalifikatsiooniraamistiku 2.tasemel kirjeldatud üldnõuetega ning

gümnaasiumi lõpetamisel kooskõlas Eesti kvalifikatsiooniraamistiku 4.tasemel kirjeldatud üldnõuetega.

Õppe- ja kasvatuse aineüleseks eesmärgiks on põhikooli riikliku õppekava § 4 lõikes 4 ja gümnaasiumi riikliku õppekava § 4 lõikes 3 esitatud üldpädevuste, põhikooli riiklikus õppekavas § 7, § 9 ja § 11 kooliastmeti kirjeldatud pädevuste ning põhikooli riikliku õppekava ja gümnaasiumi riikliku õppekava ainevaldkonnakavades esitatud valdkonnapädevuste kujundamine.

Avinurme Gümnaasiumi põhikooli põhieesmärgiks on toetada iga õpilase individuaalset arengut. Õppe- ja kasvatuse korraldamisel kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, asjakohaseid hindamisvahendeid,- viise ja –meetodeid, arvestades sealjuures igäühe individuaalsust. Õppe ja kasvatuse põhitaotluseks on õpiraskuste märkamise ja äratundmise ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumine.

Gümnaasiumi põhieesmärgiks on soodustada õpilaste iseseisvat õppimist, sealhulgas vajalike õppimisoskuste kujunemist. Õppe- ja kasvatuse korraldamisel on eesmärgiks anda õpilastele võimalus leida erinevaid töömeetodeid katsetades neile sobivaim õpistiil.

Õppimise käsitlus koolis toimub vastavalt põhikooli riikliku õppekava § 5 ja gümnaasiumi riikliku õppekava § 6. Õppekeskkonna kujundamisel ning õppe ja kasvatuse korraldamisel järgitakse põhimõtteid, mis on sätestatud põhikooli riiklikus õppekavas § 6, § 8, § 10 ja § 12 ning gümnaasiumi riiklikus õppekavas § 7.

2.3. Õppekorraldus põhikoolis

(1) Õppetöö korraldus Avinurme Gümnaasiumis 1.-9.klassides:

- õppeaasta kestab 1. septembrist järgmise aasta 31. augustini;
- õppeaastas on kokku vähemalt 175 õppepäeva;
- põhikooli lõpuklassis on kokku vähemalt 185 õppepäeva (sh lõpueksamite toimumise periood) ;
- õppetunni pikkus on 45 minutit ning õppetund vaheldub vahetunniga;
- õppeaastas on neli koolivaheaega vastavalt haridus- ja teadusministri kehtestatud aegadele;

- suvevaheajal korraldatakse täiendava õppega seotud tegevusi, arvestades, et põhiharidust omandavale õpilasele on tagatud vähemalt kümne järjestikuse nädala pikkune puhkus kõigist õppe ja eksamitega seotud tegevustest;

- 1.-9.klassides on traditsiooniline õppetöö korraldus ning kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel.

Õppekorraldus põhikoolis toimub vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 24-26 ning põhikooli riikliku õppekava § 15-18.

(2) Alates 4.klassist õpetatakse töö- ja tehnoloogiaõpetust ja käsitööd ning alates 7.klassist kehalist kasvatust poistele ja tüdrukutele eraldi rühmades. Klass jagatakse rühmadeks võõrkeelte õpetamisel kui klassis on 24 õpilast.

2.3.1. Tunnijaotusplaan põhikoolis

Avinurme Gümnaasiumi 1.-3.kooliastme tunnijaotusplaan on koostatud lähtuvalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 2 sätestatud õpilase suurimast lubatud nädala õppekoormusest õppetundides ning põhikooli riikliku õppekava § 15 lõikes 3 sätestatud kohustuslike õppeainete nädalatundide arvust.

Õppeained/klass	1.	2.	3.	I KA	4.	5.	6.	II KA	7.	8.	9.	III KA
Eesti keel	7	6	6	19	5	3	3	11	2	2	2	6
Kirjandus				0		2	2	4	2	2	2	6
A-võõrkeel	1	2	3	6	3	3	3	9	3	3	3	9
B-võõrkeel				0			3	3	3	3	3	9
Matemaatika	4	4	4	12	5	4	5	14	5	4	5	14
Loodusõpetus	1	1	2	4	2	2	3	7	2			2
Geograafia				0				0	1	2	2	5
Bioloogia				0				0	2	2	2	6
Keemia				0				0		2	2	4
Füüsika				0				0		2	2	4
Ajalugu				0		2	2	4	2	2	2	6
Inimeseõpetus		1	1	2		1	1	2	1	1		2
Ühiskonnaõpetus				0			1	1			2	2
Muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
Kunst/tööõpetus	3	3	3	9								
Kunst				0	2	1	1	4	1	1	1	3
Majandusõpetus				0		1	1	2				0
Käsitöö/tehnoloogia				0	2	2	2	6	2	2	1	5
Kehaline kasvatus	2	3	3	8	3	3	2	8	2	2	2	6
Informaatika			1	1	1	1		2	1	1		2
Tegelik koormus	20	22	25		25	26	30		30	32	32	
Maksimaalne koormus	20	23	25		25	28	30		30	32	32	

2.3.2. Riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused

Üldpädevuste, õpitulemuste ning õppe- ja kasvatuseesmärkide saavutamiseks ja õpilase individuaalse arengu toetamiseks on kool suurendanud riiklikus õppekavas sätestatud kohustuslike õppeainete mahtu järgnevalt :

I kooliastmes: matemaatika- 2 tundi, loodusõpetus- 1 tund;

II kooliastmes: matemaatika- 1 tund, ajalugu- 1 tund, kunstiõpetus- 1 tund, tehnoloogiaõpetus ja käsitöö- 1 tund;

III kooliastmes: matemaatika- 1 tund, bioloogia- 1 tund

2.3.3. Valikainete ja võõrkeelte valik

Valikainete õpetamine toimub vaba tunniressursi arvelt pidades silmas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 2 sätestatud õpilase suurimat lubatud nädala õppekoormust õppetundides.

Põhikool võimaldab õpilasele õppe järgmistes valikainetes:

1.klass - inglise keel - 1 tund nädalas

2.klass - inglise keel - 2 tundi nädalas

3.klass – informaatika - 1 tund nädalas

4.klass- informaatika - 1 tund nädalas

5.klass- informaatika - 1 tund nädalas; majandusõpetus – 1 tund nädalas

6.klass – majandusõpetus – 1 tund nädalas

7.klass- informaatika - 1 tund nädalas

8.klass- informaatika - 1 tund nädalas

Õpilased läbivad valikained kohustuslikus korras.

Avinurme Gümnaasiumi põhikooli astmes õpitakse A-võõrkeelena inglise keelt ning B-võõrkeelena alates 6.klassist saksa või vene keelt. B-võõrkeele valib põhikool, arvestades kooli võimalusi ning õpilaste soove.

2.3.4. Vaba tunnimahu kasutamine

Avinurme Gümnaasiumi põhikooli astmes kasutatakse vaba tunniressursi lisaks valikainetele hariduslike erivajadustega õpilaste individuaalseks toetamiseks.

2.4. Õppekorraldus gümnaasiumis

(1) Õppetöö korraldus Avinurme Gümnaasiumi gümnaasiumiastmes:

- õppeaasta kestab 1.septembrist järgmise aasta 31.augustini;

- õppeaastas on kokku vähemalt 175 õppepäeva;

- gümnaasiumi lõpuklassis on kokku vähemalt 185 õppepäeva (sh lõpueksamite toimumise periood);

- õppeaastas on neli koolivaheaega vastavalt haridus- ja teadusministri kehtestatud aegadele;

- gümnaasiumis on traditsiooniline kursustepõhine õppekorraldus;
- õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit ning õppetund vaheldub reeglina vahetunniga; kuni kaks õppetundi võib toimuda järjest, ilma vahetunnita.

Õppekorraldus gümnaasiumis toimub vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 24-25 ning gümnaasiumi riikliku õppekava § 9, § 11.

(2) Gümnaasiumiastme õpilase õppekoormuse hulka kuuluvad 63 riiklikult kohustuslikku kursust ning lisaks kooli poolt määratud ja õpilase poolt valitud valikkursused, arvestades, et õpilase väikseim lubatud õppekoormus gümnaasiumis on 96 kursust.

(3) Avinurme Gümnaasiumis läbib gümnaasist 101 kursust, mille seas on nii riikliku õppekava alusel kohustuslikud kursused kui ka kooli poolt võimaldatud valikkursused. Gümnaasiumi jooksul õpitakse eesti keelt ja kirjandust (15 kursust), loodusaineid (15 kursust), sotsiaalseid (11 kursust), kunstiaid (5 kursust) ja kehalist kasvatust (6 kursust).

Matemaatikat õpitakse 15 kursust laia programmi alusel (14 kursust riikliku õppekava alusel + 1 lisakursus). Lai matemaatika annab ettekujutuse matemaatika tähendusest ühiskonnas, selle rakendamise igapäevaelus, tehnoloogias, majanduses, loodus- ja täppisteadustes ning muudes valdkondades. Lahendatakse rakendusülesandeid, olulisel kohal on tõestamine ja põhjendamine. Avinurme Gümnaasiumis väärtustatakse laia matemaatika õppimist, sest antud programmi läbimine on eelduseks edasistel õpingutel Tartu Ülikooli majandusteaduskonnas, sotsiaal- ja haridusteaduskonnas, matemaatika- ja informaatikateaduskonnas, loodus- ja tehnoloogiateaduskonnas ning enamikel Tallinna Tehnikaülikooli ja mitmete teiste kõrgkoolide erialadel.

Edaspidistes õpingutes ning paljudel töökohtadel on oluline hea võõrkeeleskus. Avinurme Gümnaasiumis õpitakse B-keeleskustasemel kahte võõrkeelt, mille eesmärgiks on omandada gümnaasiumi lõpul võõrkeeled vastavalt B1- või B2- keeleskustasemele. A-võõrkeelena õpitakse inglise keelt (12 kursust gümnaasiumi jooksul) ning B-võõrkeelena saksa või vene keelt (6 kursust gümnaasiumi jooksul).

Lisaks saab gümnaasiumis kolme aasta jooksul õppida kooli poolt määratud erinevaid valikkursusi ja valikõppeaineid mahus 16 kursust: meediaõpetus, uurimistöö alused, õpilasuurimus või praktiline töö, majandusõpetus, psühholoogia, autoõpetus, informaatika, töö- ja tehnoloogiaõpetus ning riigikaitse.

(4) Riigikaitse õpe korraldatakse kõikide gümnaasiumiastme klasside õpilaste vaba tahte alusel üle kolme õppeaasta vähemalt 12 soovija olemasolul.

(5) Autoõpetuse õpperühm avatakse igal õppeaastal vähemalt 12 soovija olemasolul ning õpilaste vaba valiku põhimõttel. Autoõpetuse raames on võimalik sooritada B-kategooria sõidukijuhi eksam ning omandada B-kategooria juhiluba.

(6) Vastavalt gümnaasiumi riikliku õppekava § 11 lõike 3¹ alusel kuulub Avinurme Gümnaasiumis õpilase kohustusliku õppekoormuse hulka valikkursusena õpilasuurimus või praktiline töö, mille maht on 35 tundi.

2.4.1. Avinurme Gümnaasiumi õppeplaani kuuluvad kohustuslikud kursused, kooli poolt pakutavad valikkursused ja valikõppeained ning nende mahud

(1) Ainevaldkonnad ja õppeained gümnaasiumis on alljärgnevad.

kohustuslikud õppeained		valikkursused	
1) keel ja kirjandus			
eesti keel	6 kursust	„Kõne ja väitlus”	3 kursust
kirjandus	5 kursust	„Kirjandus ja ühiskond”	1 kursus
2) võõrkeeled			
B2 inglise keel	5 kursust	B2 inglise keel	7 kursust
B1 vene keel	5 kursust	B1 vene keel	1 kursus
B1 saksa keel	5 kursust	B1 saksa keel	1 kursus
3) matemaatika			
lai matemaatika	14 kursust	„Riigieksamiks kordamine“	1 kursus
4) loodusained			
bioloogia	4 kursust		
loodusgeograafia	2 kursust		
keemia	3 kursust	„Elementide keemia”	1 kursus
füüsika	5 kursust		
5) sotsiaalsained			
ajalugu	6 kursust		
ühiskonnaõpetus	2 kursust		
inimgeograafia	1 kursus		
perekonnaõpetus	1 kursus	„Üldpsühholoogia”	1 kursus
6) kunstained			
Muusika	3 kursust		
Kunst	2 kursust		
7) kehaline kasvatus			
Kehaline kasvatus	5 kursust	„Kehalised võimed ja liikumisoskused”	1 kursus
8) Valikained			
Meediaõpetus	4 kursust		
Uurimistöö alused	1 kursus		
Õpilasuurimus/ praktiline töö	1 kursus		
Majandusõpe	3 kursust		
Töö- ja tehnoloogiaõpe	2 kursust		

Autoõpetus	2 kursust
Informaatika	1 kursust
Riigikaitse	2 kursust

(2) Gümnaasiumi õppeplaani on järgmine.

	Kohustuslikud kursused	Valikursused	Kursusi kokku	10. kl	11. kl	12. kl
Õppeained						
Eesti keel	6	3	9	3	3	3
Kirjandus	5	1	6	2	2	2
B ₂ -võõrkeel (inglise keel)	5	7	12	4	4	4
B ₁ -võõrkeel (vene keel/saksa)	5	1	6	2	2	2
Matemaatika	14	1	15	5	5	5
Geograafia	3		3	2	1	
Bioloogia	4		4	1	1	2
Keemia	3	1	4	2	2	
Füüsika	5		5	1	2	2
Ajalugu	6		6	2	2	2
Inimeseõpetus	1	1	2	1		1
Ühiskonnaõpetus	2		2			2
Muusika	3		3	1	1	1
Kunst	2		2	1	1	
Kehaline kasvatus	5	1	6	2	2	2
Majandusõpe		3	3	1	1	1
Töö- ja tehnoloogiaõpe		2	2	1	1	
Informaatika		1	1	1		
Uurimistöö alused		1	1	1		
Meediaõpetus		4	4	1	1	2
Õpilasuurimus/ praktiline töö		1	1		1	
Kokku	69	28	97	34	32	31
ÕPILASE VABA VALIK						
Autoõpetus		2	2		2	
Riigikaitse		2	2	2*	2*	2*
Kokku		32	101	36	36	33

Riigikaitseõppe* kaks kursust läbib õpilane sõltuvalt õpperühma moodustamise aastast kas 10., 11. või 12.klassis. Õpperühm moodustatakse kõikide gümnaasiumiastme klasside õpilaste vabatahtliku valiku baasil iga kolme aasta möödudes.

2.5. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine

2.5.1. Läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

(1) Läbivad teemad puudutavad õpilase arengu seisukohalt olulisi eluvaldkondi, mida ükski õppeaine eraldi ei käsitle. Läbivate teemade õpetamisega kujundatakse teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumisnorme, mis aitavad õpilast ette valmistada elus toimetulekuks.

(2) Läbivate teemade õpe realiseerub kogu kooli tegevuse kaudu eelkõige:

- õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärke;
- aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides;
- õppeaasta jooksul toimuvate koolisiseste koolituspäevade tegevustes.

Temaatilised rõhuasetused on kooliastmeti erinevad, arvestades õpilase elukogemust.

(3) Avinurme Gümnaasiumi õppekava läbivad teemad on:

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, teeb mõistlikke kutsevalikuid ja tuleb toime iseseisvas elus.

Õpilast suunatakse:

- teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi;
- arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostööoskusi ning teabega ümberkäimise oskusi, et kujundada valmisolek töömaailma sisenemiseks;
- arendama oskust seada endale eesmärke ning neid täita;

- kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ning tundma koolitusvõimalusi;
- tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega;
- tundma õppima tööturu nõudmisi ja pakkumisi ning töösuhteid reguleerivaid õigusakte.

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes aitab õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab esmaste õpioskuste omandamist. Mänguliste tegevuste abil aidatakse õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esmaste kutsevalikutega seostamisele. Õpilasi juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Tähtis on käsitleda töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada kutsenõustamist.

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemine gümnaasiumis.

Gümnaasiumis aitab läbiv teema kujundada õpilase valmidust ja oskusi teha oma elukäiku puudutavaid valikuid ning suurendada teadmisi töömaailmast. Eesmärgiks on aidata õpilasel mõista ja väärtustada elukestvat õpet kui elustiili ning mõtestada oma karjääri planeerimist kui jätkuvat otsuste tegemise protsessi. Tähelepanu pööratakse praktilistele tööotsimisoskustele ja sellekohaste õigusaktide tundmaõppimisele. Õpilastele vahendatakse teavet edasiõppimise ja töö leidmise võimaluste kohta (sealhulgas ettevõtlus) ning neile luuakse võimalused saada karjäärinõustamist.

Keskkond ja jätkusuutlik areng

Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes mõistab keskkonda säästvat eluviisi, omandab keskkonda hoidvad väärtushinnangud ja käitumisnormid.

Õpilast suunatakse:

- aru saama inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;
- aru saama inimtegevusega kaasnevatest mõjudest keskkonnale;
- kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise.

Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes tugineb õpilase kogemustele, igapäeva elu nähtustele ning looduse vahetule kogemisele. Õppe ja kasvatus kaudu taotletakse õpilase keskkonnataju kujunemist, pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele ning tegutsemisviisidele, mille abil on keskkonnaprobleeme võimalik praktiliselt ära hoida ja lahendada.

Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide käsitlemisele. Arendatakse tahet osaleda keskkonnaprobleemide ärahoidmises ja lahendamises ning kujundatakse keskkonnaalast otsustamisoskust. Arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.

Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub kohalike ning globaalsete keskkonna- ja inimarenguprobleemide käsitlemisele. Eesmärk on kujundada arusaama loodusest kui terviksüsteemist, looduskeskkonna haprusest ning inimese sõltuvusest loodusvaradest ja -ressurssidest. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, rühmatööd, juhtumiuuringud, arutelud ning rollimängud. Õpitavad teadmised, oskused ja hoiakud loovad eeldused vastutustundliku ning säästva suhtumise kujunemiseks oma elukeskkonda ning eetiliste, moraalsete ja esteetiliste aspektide arvestamiseks igapäeva elu probleemide lahendamisel.

Läbiva teema „Keskond ja jätkusuutlik areng” käsitlemine gümnaasiumis

Gümnaasiumiastmes harjutavad õpilased keskkonnaalastes küsimustes otsuste langetamist ja hinnangute andmist, arvestades nüüdisaja teaduse ja tehnoloogia arengu võimalusi (sealhulgas piiranguid), normatiivdokumente ning majanduslikke kaalutlusi. Kujundatakse valmisolekut tegeleda keskkonnakaitseküsimustega kriitiliselt mõtleva kodanikuna nii isiklikul, ühiskondlikul kui ka ülemaailmsel tasandil ning rakendada loodussäästlikke ja jätkusuutlikke tegutsemis- ning majandamisviise.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitlemisega taotletakse, et õpilane mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja kodanikualgatuse tähtsust.

Õpilast suunatakse:

- väärtustama koostööd, kodanikualgatusi ning konfliktide rahumeelset lahendamist;
- mõistma õigustega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
- mõistma enda kui üksikisiku, aga ka ettevõtluse rolli ühiskonnas;
- väärtustama vabatahtlikkusele põhinevat tegevust.

Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskne saada koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemusi. Selle viisid on õpilaste vabatahtlik tegevus, nt talgutöö, ühisürituste korraldamine vms. Lähtudes paikkonna võimalustest, tutvustatakse õpilasele kodukandi ettevõtteid, noorteühinguid ja teisi vabatahtlikke organisatsioone või huvirühmi, kes korraldavad kogukonnas üldkasulikke tegevusi, milles õpilased saavad osaleda.

Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on oluline toetada õpilase initsiatiivi ning pakkuda talle võimalusi ja abi ühisalgatusteks. Õpilasi innustatakse iseseisvalt tegutsema ühise eesmärgi nimel ning võtma sellega kaasnevat vastutust ja kohustusi. Oluline on suunata õpilasi leidma jõukohastele probleemidele loominguilisi lahendusi ning aidata neil kogeda koos tegutsemise kasulikkust ja vajalikkust.

Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub ühiskonna eri sektorite (avaliku, tulundus- ja mittetulundussektori) toimimisele ning nende seostele. Tähtsal kohal on riigi demokraatliku

valitsemise korraldus ning üksikisiku või huvirühma osalemis- ja mõjutamisvõimalused kohaliku ja ühiskonna tasandi otsuste tegemisel. Kodanikualgatuse ning vabatahtlikuna tegutsemise mõistmiseks ja motiveerimiseks ning ettevõtlikkuse arendamiseks tutvustatakse õpilasele võimalusi osaleda tegevustes paikkonna hüvanguks ning teda julgustatakse neis tegevustes osalema.

Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” käsitlemine gümnaasiumis

Gümnaasiumiastmel on peamine kohalikul ja riigi tasandil otsustamiseks ning majanduselus osalemiseks vajalike praktiliste oskuste kujundamine. Klassi- ja kooliväliste tegevuste ning projektide kaudu süvendatakse õpilaste teadlikkust ühiskonna poliitilisest ja majanduslikust toimimisest, et õpilased saaksid oma kogemuse kaudu tunnetada aktiivseks ja informeeritud kodanikuks olemise eeliseid.

Kultuuriline identiteet

Läbiva teema „Kultuuriline identiteet“ käsitlemisega taotletakse, et õpilasel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja ta väärtustab omakultuuri ning kultuurilist mitmekesisust.

Õpilast suunatakse:

- mõistma ennast kultuuri kandjana;
- mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust;
- suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse;
- tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära.

Läbiva teema „Kultuuriline identiteet” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on oluline pakkuda õpilasele võimalust osaleda oma kultuurikeskkonna tavades ja kogeda sellega seonduvaid emotsioone. Õpilasel aidatakse jõuda mõistmiseni, et teatud tavad ja kombed on omased teatud kultuurile. Õppe ja kasvatusega kujundatakse meie kultuuriruumis üldiselt tunnustatud käitumisharjumusi, toetatakse uudishimu uue ja erineva suhtes ning positiivset suhtumist sellesse. Õpilaste erinevaid kogemusi kokku viies saavutatakse üldpilt oma kultuurist ja selle kokkupuudetest teiste kultuuridega.

Läbiva teema „Kultuuriline identiteet” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on tähtis kujundada positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes ning vältida eelarvamusliku suhtumise kujunemist. Õpitakse respektierima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse

rikastamise vahendit. Õppes ja kasvatuses leitakse võimalusi, kus õppija saab rakendada oma teadmisi ja oskusi omakultuuri tutvustamiseks näiteks koolide ja rahvusvaheliste projektide kaudu.

Läbiva teema „Kultuuriline identiteet” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes on keskne aidata õpilasel mõista, et omaenda tugev kultuuriline identiteet toetab teda teistes kultuurides orienteerumisel. Õpilasele pakutakse erinevaid võimalusi omandada kogemusi ning süvendada teadmisi teistest kultuuridest, saada elamusi erinevatest kunsti- ja kultuurivaldkondadest, sealhulgas võimalust kaasa lüüa kohalike kultuuri-sündmuste ettevalmistamises ja läbiviimises.

Läbiva teema „Kultuuriline identiteet” käsitlemine gümnaasiumis

Gümnaasiumiastme õppeprotsess toetab jätkuvalt omakultuuri väärtustamist, huvi ja eelarvamustevaba ning teadlikku suhtumist teistesse kultuuridesse. Õpilase teadmisi (Eesti ja maailma, eelkõige Euroopa Liidu liikmesriikide) erinevatest kultuuridest laiendatakse ja sünteesitakse tervikuks ajaloo, ühiskonnaõpetuse, muusika, kunstiajaloo, filosoofia, religiooni ajaloo, kirjanduse, võõrkeelte jm tundides. Oluline on luua võimalusi erinevate rahvaste ja kultuuridega tutvumiseks nii kirjanduse, interneti ja meedia teel kui ka vahetu kogemuse kaudu. Õpilasi julgustatakse arutlema selle üle, mida toob endaga kaasa elamine teises kultuuriruumis.

Teabekeskond

Läbiva teema „Teabekeskond“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes suudab teda ümbritsevas teabekeskonnas toime tulla ja oskab seda kriitiliselt analüüsida.

Õpilast suunatakse:

- valima sobivat suhtlusregistrit olenevalt olukorrast ja vajadusest;
- leidma sobivat teavet;
- arendama kriitilise tebeanalüüsi oskust.

Läbiva teema „Teabekeskond” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskmes õpilase igapäevane teabekeskond. Õpetaja abil ja kaaslaste toel harjutakse kirjeldama oma tegevust teabekeskonnas. Õpilane õpib mõistma temale suunatud teadete suhtlusesmärki ning eristama olulisi teateid ebaolulistest. Samuti harjub õpilane mõistma, millised seaduspärasused kehtivad privaatses ja millised avalikus ruumis, sealhulgas internetis. Läbiva teema rõhuasetused toetavad I kooliastmes inimeseõpetuse, emakeele ning teiste

õppeainete kaudu toimuvat suhtlemisoskuste kujundamist. Õpilase eakohast meediakasutust arvestades pööratakse rohkem tähelepanu visuaalsele meediale ning visuaalse teksti analüüsile.

Läbiva teema „Teabekeskkond” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on käsitluse keskmes avalikus ja privaatses ruumis toimimise seaduspärasused ning põhiliste kommunikatsiooniformaatide tundmaõppimine. Õpilane harjub internetis liikudes eristama avalikku ja isiklikku sfääri ning valima selle põhjal õiget suhtlusviisi. Teise kooliastme jooksul harjutakse lugema ja kuulama uudist kui üht ajakirjanduse põhilist tekstiliiki, hindama selle kvaliteeti ning tuvastama uudises puuduvat teavet.

Läbiva teema „Teabekeskkond” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes õpitakse mõistma ja analüüsima meedia rolle ühiskonnas, sealhulgas majanduselus, ning kasutama meediat teabeallikana. Senisest olulisemaks muutub teabe usaldusväärsuse kriitiline hindamine, kuna õpilane hakkab leitud teavet järjest rohkem kasutama isiklike otsuste tegemiseks (nt õppimisvõimalusi valides). Õpetus ja kasvatustöös aitavad õpilasel mõista internetis leiduvaid võimalusi ja ohte ning ennast ja oma privaatsust kaitsta; iseseisev teabeotsing muutub õpilasele harjumuspäraseks. Läbiva teema käsitlemine loob võimalused analüüsida meediaga seotud problemaatilisi olukordi (eraellu sekkumine, väärteabe edastamine, huvide kahjustamine, kallutatud teabe edastamine vms).

Läbiva teema „Teabekeskkond” käsitlemine gümnaasiumis

Gümnaasiumiõpilane teeb meediatarbijana iseseisvaid valikuid ning põhjendab neid, lähtudes oma erinevatest huvidest ja vajadustest. Õpilane on kursis avalikus ruumis tegutsemise reeglitega ning taunib nende rikkumist. Ta mõistab meediamajanduse rolli ühiskonnas, tutvub globaliseerumise mõjudega meedia sisule ja inimeste meediakasutusharjumustele. Läbiva teema ja aineõppe koosmõjul suudab õpilane oma sõnumi vormistada ja seda otstarbekalt edastada.

Tehnoloogia ja innovatsioon

Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kaasaegseid tehnoloogiaid kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Õpilast suunatakse:

- omandama teadmisi tehnoloogiate kohta erinevates eluvaldkondades;
- mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile;

- mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid;
- kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (*IKT*) oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
- arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel õppetöös.

Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid, vormistades arvutiga loovtöid. Soovitatav on kasutada eelkõige frontaalset õpetamismeetodit ning mängulisi arvutiprogramme. Tehnoloogia rakendamise võimalusi mitmekesistatakse foto või video tegemise ning mudelite ja makettide meisterdamise integreerimise kaudu õppetegevusse.

Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes põhineb eelkõige kooli ja õppetööga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia rakendamist erinevates ainetundides või huvitegevuses. Arvutipõhises õppes on soovitatav kasutada rühmatööd ja aktiivõppemeetodeid.

Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes kujundab IKT rakendamise pädevusi igapäevaelus ja õpingutes. Nende pädevuste kujundamiseks tuleb erinevate õppeainete õpetajatel lõimida oma ainetundidesse IKT rakendamisel põhinevaid meetodeid ja töövõtteid. Lisaks arvutiklassis peetud ainetundidele on III kooliastmes soovitatav kasutada nüüdisaegseid IKT vahendeid ka kodutööde ja õuesõppe puhul.

Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemine gümnaasiumis

Gümnaasiumis käsitletakse läbivat teemat eelkõige rühmatööna teostatavate uurimis- ja arendusprojektide vormis, püüdes võimaluse korral kaasata kodukandi innovaatilisemaid tehnoloogiafirmasid või teaduskeskusi. Eesmärgiks on positiivsete hoiakute kujundamine tehnoloogilise innovatsiooni ja sellega seonduvate karjäärivõimaluste suhtes. Samuti tuleb gümnaasiumiastme lõpuks tagada kõigi õpilaste valmisolek IKT kasutamiseks igapäevaelus, õpingutes ja töös.

Tervis ja ohutus

Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi ja käituma turvaliselt.

Õpilast suunatakse:

- tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;
- teadvustama oma käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
- teadvustama keskkonna mõju oma tervisele;
- vältima ohuolukordadesse sattumist;
- omandama oskusi ohu- ja kriisiolukordades õigesti käituda;
- harjuma järgima liikluses kehtivaid reegleid;
- tundma ohtlikke olukordi ja nende võimalikku tekkemehhanismi.

Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes pannakse rõhk tervislike ja ohutute käitumisviiside kujundamisele. Õppija omandab eakohased teadmised ja oskused seonduvalt tervise füüsilise, vaimse, emotsionaalse kui sotsiaalse tervise aspektiga ning kujuneb tervist väärtustav hoiak. Selles vanuses on tähtis, et õpilane mõistaks ohu olemust ja selle tekkepõhjusti oma igapäevases keskkonnas ning omandaks oskused käituda ohutult ja turvaliselt. Õppemeetoditest on rõhk jutustustel, aruteludel, rühmatöödel, demonstratsioonidel, rollimängudel ja käitumise modelleerimisel.

Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemisel II kooliastmes pööratakse teadmiste ja oskuste kujundamise kõrval tähelepanu eelkõige vastavasisuliste väärtushinnangute kujundamisele, õpetuse elulähedusele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele (käitumine, millega kaasnevad nt vigastused, ohu tekkimine, alkoholi jt uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus). Õppemeetoditest sobivad aktiivõppemeetodid, arutelu, rühmatöö, rollimängud ja demonstratsioonid. Õppetööd ainetundides saavad täiendada noortelt noortele meetodikal põhinevad tunnivälised projektid.

Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes pööratakse tähelepanu tervist ja ohutust väärtustavate hoiakute kujundamisele ning tervisliku ja ohutu käitumise oskuste arendamisele. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, diskussioon, juhtumianalüüsid, rühmatöö, uurimisprojektid ja rollimängud. Tähtsal kohal on ka õpilastega korraldatavad klassivälised ennetusprogrammid ning õpilaste maksimaalne kaasamine tervist edendavatesse ja ümbritseva turvalisust suurendavatesse tegevustesse.

Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemine gümnaasiumis

Gümnaasiumiosas on põhiliseks läbiva teema käsitlemise vormiks õpilaste praktiline tunniväline terviseedenduslik ja turvalisust toetav tegevus, sealhulgas nooremate juhendajatena ja projektide väljatöötajatena ning rakendajatena oma koolis või ka riiklikul tasandil.

Väärtused ja kõlblus

Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid ning järgib neid.

Õpilast suunatakse:

- tunnustama väärtusi, kõlblisi norme ja viisakusreegleid ja juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest;
- osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises ning neid järgima;
- reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispõhimõtete üle, kasutades kõlbliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.

Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus” käsitlemine I kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on rõhk iseenda tundmaõppimisel, heade kommete omandamisel ja sellise klassikollektiivi kujundamisel, kus peetakse oluliseks õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu, lubaduste pidamist ning demokraatlikku osalemist ja rahvuslikkust. Õppemeetoditest on esikohal töö jutustustega, rollimängud, arutelud ja õpetaja selgitused, mille vältel õpitakse oma kogemusi teadvustama ning oma tegutsemist jälgima ja reflekteerima.

Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus” käsitlemine II kooliastmes

Läbiva teema käsitlemisega II kooliastmes teadvustatakse ja mõtestatakse kõlblisi norme ning kujundatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu. Erinevaid vaatenurki pakkuva käsitluse kaudu taotletakse õpilase isiklike seisukohtade kujunemist humanistlike kõlbliste normide taustal. Õpilase mõttearendustesse tuleks suhtuda paindlikult, jättes õpilasele võimaluse säilitada oma arvamusi. Õppemeetoditest on kesksel kohal lugude analüüs, aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud. Õppevara kaudu tutvustatakse õpilasele positiivseid kõlblisi eeskujusid ja ideaale. Igapäevases koolielus pakutakse võimalusi rakendada omandatud teadmisi.

Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus” käsitlemine III kooliastmes

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes toob selgemalt esile väärtushinnangute ja kõlbeliste normide ühiskondliku ning ajaloolis-kultuurilise mõõtme. Erinevate maailmavaadete ja religioonide tutvustamisega (ajaloos ning tänapäeval) toetatakse sallivuse ja lugupidava suhtumise ning maailmavaatelistes küsimustes orienteerumise oskuste kujunemist. Eri allikatest teabe kogumisega, erinevates õppeainetes käsitletu ning kogemuste põhjal juhitakse õpilasi arutlema väärtuste ja kõlbelisuse teemade üle, võrdlema erinevaid seisukohti ja põhjendama oma seisukohti, pidades silmas eelarvamusteta, taktitundelist, avatud ja lugupidavat suhtumist erinevatesse arusaamadesse. Sobilik on teha uurimisprojekte, mis võimaldavad käsitleda küsimusi sügavamalt ja mitmekülgselt.

Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus” käsitlemine gümnaasiumis

Läbiva teema käsitlemisel gümnaasiumis on kesksel kohal kriitilise mõtlemise ja argumenteerimisoskuse arendamine, asjakohase teabe kogumine ja üldistuste tegemine, tuues esile seoseid erinevate valdkondade, varasemate teadmiste ja kogemustega ning väärtussüsteemide, maailmapildi ja maailmavaate küsimustega. Soovitavate käitumisviiside kujunemist tõhustab õpilase osalus demokraatlikes diskussioonides, kooli õpilasomavalitsuse ja muude sarnaste organisatsioonide töös ning kaasatus koolielu korraldamisse.

2.5.2. Õppeainete vahelise lõimingu põhimõtted

Valdkonnasisesed ja õppeainete lõimingu võimalused teiste ainevaldkondadega on kirjeldatud õppeainete ainevaldkondade kavades. Õpetaja arvestab nende võimalustega õppetöö planeerimisel ja läbiviimisel.

2.6. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpitava osana

(1) Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §17 lõike 4 ja põhikooli riikliku õppekava § 15 lõike 9 kohaselt võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud õpetaja või teise õppe- ja kasvatusalal töötava isiku kokkuleppel kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

(2) Gümnaasiumi riikliku õppekava §18 lõike 2 kohaselt mõistetakse kokkuvõtva hindamisena teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikele 4 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana. Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust ning avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Mujal õppimine annab paindlikuma võimaluse hariduse omandamiseks ja annab andekamatele õpilastele võimaluse ennast teostada. Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

(3) Avinurme Gümnaasium arvestab 3.-4.kooliastme õpilaste õppimist muusikakoolis või pilliõppeklassis muusikaõpetuse osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada Avinurme Gümnaasiumi õppekavaga määratud õpitulemusi. Vastav soov või taotlus ning muusikakooli või pilliõppeklassi lõputunnistus esitatakse kooli direktorile hiljemalt õppeaasta alguseks. Muusikaõpetuse trimestri-, kursuse- või aastahinne pannakse sellisel juhul välja muusikakooli või pilliõppeklassi lõputunnistuse alusel.

(4) Avinurme Gümnaasium arvestab 3.-4.kooliastme õpilaste osalemist treeningrühmades ja spordiklubides tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada Avinurme Gümnaasiumi õppekavaga määratud õpitulemusi. Vastav soov või taotlus ning spordiklubi või treeningrühma treening- ja võistlusplaan esitatakse kooli direktorile õppeaasta või trimestri alguseks. Kehalise kasvatuse trimestri-, kursuse- või aastahinne pannakse sellisel juhul välja treeningutel ja võistlustel osalemise alusel.

(5) 4.kooliastmes võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase vanema taotlusel arvestada valikaine kursusena õppimist Tartu Ülikooli teaduskooli, Tallinna Tehnikaülikooli tehnoloogiakooli ja Tallinna Ülikooli õpilasakadeemia kursustel. Vastav taotlus koos tõendiga kursustele registreerimise kohta esitatakse kirjalikus vormis kooli direktorile jooksva õppeaasta 10.septembriks (hiljem algavate kursuste korral enne kursuse algust). Valikaine kursuse hinne või hinnang pannakse välja TÜ, TTÜ või TLÜ vastava tõendi või tunnistuse alusel.

(6) Avinurme Gümnaasium ei kanna kooli õppekavavälise õppimise või tegevusega seotud kulutusi.

2.7. Üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

(1) Pädevused on teadmistel, oskustel ja väärtustel põhinev suutlikkus teatud tegevusalal või valdkonnas edukalt toime tulla.

(2) Üld- ja valdkonnapädevused on aineülesed pädevused ja nende kaudu taotletakse erinevate suutlikkuste kujunemist. Kooli peamiseks ülesandeks on luua õpilastele tingimused:

a) üldpädevuste kujunemiseks, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel;

b) valdkonnapädevuste kujunemiseks, mis realiseeruvad õpitulemuste saavutamise kaudu kõigis ainevaldkondades: keel ja kirjandus, võõrkeeled, matemaatika, loodusained, sotsiaalsed, kunstiained, tehnoloogia ja kehaline kasvatus.

(3) Kooli kogu tegevus on korraldatud lähtuvalt üldpädevustest. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöö. Üldpädevuste kujunemisel on oluline tagasiside andmine õpetajate, teiste kooli töötajate ja kaasõpilaste poolt. Samuti on oluline roll enesehindamisel, mis võimaldab õpilasel oma tegevust jälgida.

(4) Tagasiside üldpädevuste kujunemisest antakse õpilasele arenguestlusel, mida peetakse Avinurme Gümnaasiumis vähemalt kord õppeaasta jooksul.

(5) Iga kooliastme lõpuks saavutab õpilane järgmised üldpädevustest tulenevad pädevused:

Kultuuri- ja väärtuspädevus: õpilane hindab inimsuhteid ning tegevusi kehtivate moraalinormide seisukohast;

tajub ja väärtustab oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega;

väärtustab loomingut ja kujundab ilumeelt;

hindab üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustab inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust;

teadvustab oma väärtushinnanguid ja arvestab nendega otsuste langetamisel;

on salliv ja koostööaldis ning panustab ühiste eesmärkide realiseerumisse.

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste	IV kooliaste
– Peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; – on viisakas ja täidab	– Hindab inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja	– Hindab inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja	- Käitub eetiliselt, järgib üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid;

lubadusi; – teab, et kedagi ei tohi naeruväärastada, kiusata ega narrida; – oskab kaaslast kuulata ja teda tunnustada; – käitub loodust hoidvalt; – märkab ja hindab ilu ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest.	õpilasena; – väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas; – suhtub inimestesse eelarvamusteta; – mõistab kompromisside vajalikkust; – väärtustab kunstiloomingut ning väljendab ennast kunstivahendite abil; – väärtustab säästvat eluviisi; – oskab hankida loodusteaduslikku teavet; oskab looduses käituda, huvitub looduse uurimisest.	õpilasena; – väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas; – suhtub inimestesse eelarvamusteta; – mõistab kompromisside vajalikkust; – väärtustab kunstiloomingut ning väljendab ennast kunstivahendite abil; – väärtustab säästvat eluviisi; – oskab hankida loodusteaduslikku teavet; oskab looduses käituda, huvitub looduse uurimisest.	- kasutab erinevaid õpistrateegiaid, oskab olla meeskonnaliige; - omab väljakujunenud loodusteadlikku maailmapilti; - aitab teadlikult kaasa eesti rahvuse, keele, kultuuri ja Eesti riigi säilimisele ja arengule; väärtustab teiste rahvuste kultuuri-traditsioone; - hindab heatasemelist kunsti, oskab oma loominguks käsitseda töövahendeid, tehnikaid ja materjale.
--	---	---	---

Tegevused antud üldpädevuse kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks:

- osalemine valla- ja maakonnaüritustel;
- emakeelepäeva tähistamine, kontserdid, õpilaskonverentsid;
- loodusviktoriinid;
- ülekoolilised mälumängud;
- õppekäigud loodusesse, näitustele, muuseumitesse, teatrisse;
- üritused lapsevanematega;
- koostöö Avinurme valla puiduettevõtetega;
- laastupunumise õpetus;
- loomekonkursid, joonistusvõistlused, performandid;
- võõrkeelenädal;
- klasside ja ruumide kaunistamine tähtpäevadeks;
- koorilaulus ja rahvatantsus osalemine, laulu- ja tantsupidudel osalemine.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus: õpilane teostab ennast, toimib teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetab ühiskonna demokraatlikku arengut;
teab ning järgib ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme;

austab erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust ning religioonide ja rahvaste omapära;

teeb koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides;

aktsepteerib inimeste erinevusi ning arvestab neid suhtlemisel;

suudab mõista globaalprobleeme ning võtta kaasvastutuse nende lahendamise eest;

väärtustab ja järgib jätkusuutliku arengu põhimõtteid;

tunnetab end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja kogu maailma kontekstis.

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste	IV kooliaste
<p>– teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;</p> <p>– oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas;</p> <p>– teab, kelle poole oma muredega pöörduda ning on valmis seda tegema;</p> <p>– käitub loodust hoidvalt.</p>	<p>– peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;</p> <p>– suudab kohaneda, teha koostööd erinevate õpilastega ja rühmadega;</p> <p>– tunneb end oma riigi kodanikuna ja järgib ühiselu norme;</p> <p>mõistab kompromisside vajalikkust;</p> <p>- väärtustab säästvat eluviisi, oskab looduses käituda</p>	<p>– on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;</p> <p>- teeb koostööd kaaslastega;</p> <p>- omab ettekujutust eri rahvaste kultuuridest;</p> <p>- suhtub teistesse inimestesse eelarvamusvabalt ja lugupidavalt;</p> <p>- väärtustab säästvat eluviisi.</p>	<p>- vastutab oma valikute, otsuste ja kohustuste eest;</p> <p>- käitub eetiliselt, järgib üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid;</p> <p>- oskab konflikte vältida ja lahendada;</p> <p>- käitub tolerantselt;</p> <p>- mõistab, väärtustab ja austab oma ja teiste rahvaste kultuuri-traditsioone</p>

Tegevused antud üldpädevuse kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks:

- õppekäik Riigikogusse, Stenbocki majja, vallamajja;
- rahvusvahelised koostööprojektid;
- koostöö Justiitsministeeriumi Vanglateenistuse ja Ida Prefektuuriga;
- osalemine õpilasesinduse töös;
- osalemine Kaitseliidu allorganisatsioonide töös;
- meeskonnatööna teostatud projektid, õppekäigud, matkad;
- spordipäevad, klassidevahelised konkursid ja võistlused;
- koolipidude etteastete ettevalmistamine;
- riietuse etikett, kooli kodukord;
- kultuuripäevad.

Enesemääratluspädevus: õpilane mõistab ja hindab iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsib oma tegevust erinevates olukordades; käitub ohutult ja järgib terveid eluviise; lahendab suhtlemisprobleeme ning oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid probleeme; käitub inimsuhetes sõltumatult; hangib teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta, kavandab oma karjääri.

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste	IV kooliaste
<ul style="list-style-type: none"> – hoiab puhtust ja hoolitseb oma välimuse ja tervise eest; – oskab jaotada oma aega õppimise, huvitegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel; – oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele; – väldib ohtlikke olukordi ja oskab ohukorras abi kutsuda; liikleb ohutult; - teab kelle poole erinevate probleemidega pöörduda ning on valmis seda tegema.. 	<ul style="list-style-type: none"> – oskab oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida; – püüab selgusele jõuda oma huvides, teab oma tugevaid ja nõrku külgi; – väärtustab ja järgib tervislikke eluviise; - on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest; - on leidnud endale sobiva harrastuse. 	<ul style="list-style-type: none"> – usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab eesmärgid ja tegutseb nende nimel; – juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab vastutuse oma tegude eest; – väärtustab ja järgib terveid eluviise; on füüsiliselt aktiivne. 	<ul style="list-style-type: none"> - on avatud enesearendamisele, mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt ning suudab hinnata oma taotlusi; - elab tervislikult; oskab hoida ning vajadusel taastada oma vaimset ja füüsilist vormi; - oskab konflikte vältida ja lahendada; - vastutab oma valikute, otsustuste ja kohustuste eest.

Tegevused antud üldpädevuse kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks:

- arenguveestlused;
- õpilaste ja lapsevanemate nõustamine;
- koostöös Ida-Virumaa Rajaleidja keskuse karjäärispetsialistidega ning Noortegarantii programmi raames karjäärinõustamine;
- 9. ja 12.kl õpilaste väljasõit koolinoorte infomessile Teeviit;
- KEAT (Projekt „Kaitse end ja aita teist“);
- tervisenädal;
- näitused omavalmistatud asjadest, joonistustest, plakatitest;
- spordipäevad, võistlused;
- koolisisesed õppepäevad;

- koostöö Ida Prefektuuri ja Maanteeametiga;
- inimeseõpetuse olümpiaadidel ja konkurssidel osalemine;
- kooli kodukord ja riietuse etikett.

Õpipädevus: õpilane organiseerib õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hangib õppimiseks hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuks vajaminevat teavet;

oskab planeerida õppimist ning seda plaani järgida;

oskab leida ja kasutada õppimisel abiks sobivaid teabeallikaid ja juhendajaid;

kasutab erinevaid õpistrateegiaid ning õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades;

oskab seostada omandatud teadmisi varemõpituga;

analüüsib oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi või võimalusi.

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste	IV kooliaste
<ul style="list-style-type: none"> – häälestab ennast õpiülesandega toimetulekuks ning suudab oma tegevust ülesannet täites mõtestada; – koostab päevakava ja järgib seda; – vaatlleb sihipäraselt, märkab ja kirjeldab erinevusi ja sarnasusi; – võrdleb esemeid, nähtusi, rühmitab neid ühe-kahe tunnuse alusel ning loeb lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti; – suudab tekstidest leida ja mõista teavet ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada; – tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest; – oskab kasutada lihtsamaid tehnilisi seadmeid. 	<ul style="list-style-type: none"> – keskendub õpiülesannete täitmisele; leiab vastuseid küsimustele, hangib erinevatest allikatest vajalikku teavet, tõlgendab, kasutab ja edastab seda; – kavandab oma tegevust; – teeb vahet faktil ja arvamusel; – esitab loodusteaduslikke küsimusi ja hangib loodusteaduslikku teavet; – oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste; – kasutab suunamise abil erinevaid õpivõtteid sh paaris- ja rühmatööd, arvestades õpiülesande iseärasustega; - hindab oma tegevust ning valib ja rakendab tulemuse 	<ul style="list-style-type: none"> – on teadmishimuline, mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt; – on avatud enesearendamisele; – oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajadusel asjakohast nõu; – seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel; – esitab teaduslikke seisukohti ja teeb tõendusmaterjali põhjal järeldusi: – esitab teemakohaseid küsimusi ning arutleb nende üle; – tunneb erinevaid tehnoloogiaid. 	<ul style="list-style-type: none"> - kasutab nüüdisaegset tehnoloogiat; - oskab koostada õppimisplaani ning leida õppimisel sobivaid teabeallikaid ja juhendajaid; - oskab hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise kohta; - kavandab karjääri; - kasutab erinevaid õpistrateegiaid; - oskab oma teadmisi-oskusi-võimeid-motivatsiooni analüüsida ning selle põhjal edasist õpinguteed kavandada.

	saavutamiseks vajalikke tegevusi; - näeb ja tunnistab oma eksimusi ning korrigeerib oma tegevust.		
--	--	--	--

Tegevused antud üldpädevuse kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks:

- igapäevane õppe- ja kasvatustöö;
- arenguestlused;
- õpilaste ja lapsevanemate nõustamine;
- raamatukogu- ja informaatika tunnid;
- uurimus- ja loovtööd;
- mälumängud, viktoriinid, olümpiaadid;
- tasemetööd, eksamid;
- ainenädalad, projektipäevad ja teemapäevad;
- konverentsid.

Suhtluspädevus: õpilane väljendab ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust;

esitleb ennast ja põhjendab oma seisukohti ning arvamusi;

loeb ning eristab ja mõistab teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust;

koostab eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustab õigekeelsust ning väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste	IV kooliaste
<ul style="list-style-type: none"> – tunneb rõõmu loovast eneseväljendamisest; – leiab tekstist teavet ja mõistab seda; – eristab tekstides leiduvat teavet suuliselt ja kirjalikult; – mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase; – suudab ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada; 	<ul style="list-style-type: none"> – väljendab oma arvamust ning põhjendab ja kaitseb seda; – tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsust ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel; – kuulab ja loeb teksti mõtestatult; – loob suhtlus-situatsioonile 	<ul style="list-style-type: none"> – suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ning asjakohaselt väljendada. – valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste; 	<ul style="list-style-type: none"> - oskab argumenteeritult väidelda ning põhjendab oma valikuid ja seisukohti; - oskab hankida teavet erinevatest teabeallikatest ja erinevate tehniliste vahendite abil; - kasutab korrektset ja väljendusrikast keelt kirjalikes tekstides; - valdab vähemalt kahte võõrkeelt ise-seisva keelekasutaja

<ul style="list-style-type: none"> – arvestab suhtlemispartnerit ja olukorda; – osaleb rollimängudes, dialoogides, aruteludes. 	vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõistab suulist kõnet; loob keeleliselt korrektseid tekste.	<ul style="list-style-type: none"> – mõistab ja tõlgendab erinevaid tekste; - tunneb ja järgib õigekirjareegleid ja loob keeleliselt korrektseid tekste. 	tasemel.
--	---	--	----------

Tegevused antud üldpädevuse kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks:

- väitlused;
- tasemetööd, eksamid, olümpiaadid;
- loovtööde ja uurimistööde koostamine, ettekanded konverentsidel;
- õpilaste osalemine erinevatel kirjandivõistlustel, etluskonkurssidel, emakeeleolümpiaadidel;
- võõrkeelenädal, keelepäevad- ja nädalad;
- kooliraadio, koolileht;
- meediaõpetus;
- osalemine diskussioonides, grupivestlustes;
- osalemine õpilasesinduse töös;
- osalemine rahvusvahelistes koostööprojektides.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus: õpilane kasutab matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid koolis ja igapäevaelus; kirjeldab ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teeb tõenduspõhiseid otsuseid; mõistab loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ning mõju igapäevaelule, loodusele ja ühiskonnale; mõistab teaduse ja tehnoloogiaga seotud piiranguid ja riske; kasutab uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt, loovalt ja uuendusmeelselt; oskab lahendada erinevaid ülesandeid ning teha tõenduspõhiseid otsuseid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades.

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste	IV kooliaste
<ul style="list-style-type: none"> – arvutab ning kasutab mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohasid ülesandeid 	<ul style="list-style-type: none"> - on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse; - tunneb ja kasutab juhendamise abil loogikareegleid ülesannete 	<ul style="list-style-type: none"> - lahendab igapäevaelus erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite 	<ul style="list-style-type: none"> - kasutab matemaatilisi teadmisi ja oskab lahendada erinevaid ülesandeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; - oskab teha

lahendades; – oskab võrrelda, rühmitada; lihtsat plaani, tabelit, kaarti ja diagrammi lugeda; – kasutab töövahendeid ja materjale säästlikult; - kasutab erinevaid tehnilisi vahendeid eesmärgipäraselt	lahendamisel erinevates eluvaldkondades; - omab ettekujutust uutest tehnoloogiatest ning oskab neid juhendamisel kasutada.	(loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist; - oskab kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.	tõendus põhiseid otsuseid; - kasutab uusi tehnoloogiaid loovalt ja innovaatseliselt ning mõistab nende tähtsust ja mõju erinevatele eluvaldkondadele.
--	---	---	--

Tegevused antud üldpädevuse kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks:

- matemaatika- ja loodusainete võistlused ja olümpiaadid;
- osalemine rahvusvahelises matemaatikavõistluses Känguru;
- informaatika, robotika;
- praktilised õppepäevad kooli ja Avijõe ümbruses;
- TÜ Teaduskooli õpikojad, eksperimendid ja laboritööd;
- õuesõpe;
- õppepäevad RMK looduskeskustes;
- koostöö Avinurme Elulaadikeskusega;
- loodusmatkad;
- loovtööd, uurimustööd;
- võistkonnamängud;
- IT vahendite kasutamine erinevates ainetundides.

Ettevõtlikkuspädevus: õpilane loob ideid ja viib neid ellu, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades;

näeb probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aitab kaasa probleemide lahendamisele;

seab eesmärgid, koostab plaane, tutvustab ja viib neid ellu;

korraldab ühistegevusi ja võtab neis osa, näitab algatusvõimet ja vastutab tulemuste eest;

reageerib loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele;

võtab arukaid riske;

mõtleb kriitiliselt ja loovalt, arendab ja hindab oma ja teiste ideid.

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste	IV kooliaste
– tunneb rõõmu liikumisest ja tegevusest;	– kavandab ja hindab oma tegevust ning valib ja rakendab	– on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaali;	- arvestades oma võimeid ja võimalusi, suudab seada eesmärgid

<p>– oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada;</p> <p>– võtab osa klassi ja kooli üritustest, avaldab oma arvamust, pakub välja ideid;</p> <p>– tunneb huvi erinevate harrastuste vastu.</p>	<p>tulemuste saavutamiseks vajalikke tegevusi;</p> <p>– on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast;</p> <p>– peab kinni kokkulepetest ning vastutab oma tegude eest;</p> <p>– näeb ja tunnistab oma eksimusi ning korrigeerib oma tegevust.</p>	<p>– suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja riskita kasutada;</p> <p>– seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel;</p> <p>– juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;</p> <p>– viib oma ideed ellu.</p>	<p>ning koostada nende realiseerimiseks lühi- ja pikaajalisi plaane;</p> <p>- omab algatusvõimet ühistegevuste korraldamisel ning oskab vastutada tulemuse eest;</p> <p>- suudab paindlikult ja loovalt kohaneda muutustega;</p> <p>- oskab mõelda kriitiliselt ja innovaatsiliselt ning võtta arukaid riske.</p>
--	---	--	---

Tegevused antud üldpädevuse kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks:

- klassiõhtud, koolipeod ja kooliüritused;
- huviringides osalemine;
- õpilasesinduse tegevuses osalemine läbi kooliaasta;
- noorteorganisatsioonides osalemine;
- KEAT (Projekt „Kaitse end ja aita teist“);
- näituste korraldamine;
- ettevõtete külastamine;
- teema- ja projektipäevade korraldamine;
- majandusõpe II ja IV kooliastmes, õpilasfirmad;
- jõululaada organiseerimine ning sellel osalemine;
- heategevusürituste korraldamine.

Digipädevus: õpilane kasutab uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukonnades suheldes;

leiab ja säilitab digivahendite abil infot ning hindab selle asjakohasust ja usaldusväärsust;

osaleb digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel;

kasutab probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhtleb ja teeb koostööd erinevates digikeskkondades;

on teadlik digikeskkonna ohtudest ning oskab kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti;

järgib digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhi-mõtteid nagu igapäevaelus.

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste	IV kooliaste
– oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid; – oskab koostada ja saata e-kirja; - teab digikeskkonna ohtudest.	– oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada teksti ja koostada esitlust; – oskab hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada.	– suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada; - oskab vältida digikeskkonna ohtusid.	- rakendab vastavalt töö eesmärgile sobivaid digivahendeid ja võtteid; - suhtleb ja teeb koostööd erinevates digikeskkondades; - oskab turvaliselt ja eetiliselt käituda digikeskkonnas.

Tegevused antud üldpädevuse kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks:

- meediaõpetus, informaatika;
- digivahendite kasutamine ainetundides ja kooliüritustel;
- õpilaste koostatud õppefilmid;
- e-keskkondade kasutamine erinevates ainetundides;
- esitlused loovtööde ja uurimustööde kaitsmisel ning konverentsidel;
- e-raamatute (õpikute) kasutamine;
- kooliraadio;
- robootika;
- õpilaskonkursid.

(6) Õppekava rakendamist toetavad tegevused kirjeldatakse konkreetselt kooli üldtööplaanis vastavalt haridus- ja teadusministri 25.augusti 2010.a määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord” § 4.

2.8. Liikluskasvatus Avinurme Gümnaasiumis

(1) Liikluskasvatus on kooli õppe- ning kasvatustegevuse osa, mille käigus õpilased omandavad üldised teadmised ja oskused ohutuks ning kaasliiklejaid arvestavaks liiklemiseks.

(2) Liikluskasvatuse põhieesmärk on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid:

1. kellel on ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda;
2. kellel on teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust erinevates liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina;
3. kes hoiduvad käitumast inimesi ohustavalt ning liiklust takistavalt.

(3) Liikluskasvatuse teemasid käsitletakse lõimitult ainetundides, huvialaringides ja klassivälistel üritustel. Õpetajate töökavades määratletakse liikluskasvatuse teemad, mida käsitletakse lõimitult ainetundides. Klassi- ja koolivälised üritused kavandatakse kooli üldtööplaanis. Tõhustatud liiklusõpe toimub põhikoolis liiklusingis ning gümnaasiumiastmes valikaine autoõpetus raames. Klassijuhatajad juhendavad ning informeerivad lapsevanemaid, kuidas lastele ohutu liiklemise põhitõdesid selgitada.

(4) Kooli poolt läbiviidav liikluskasvatus toimub vastavalt ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 20.oktoobri 2011.a määrusega nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord”.

2.8.1. Liikluskasvatuse eesmärk ja teemad kooliastmeti

I kooliaste

Liikluskasvatuse eesmärk :

- 1) ohutuse väärtustamine ning tähelepanu pööramine ohutusele igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses;
- 2) oskus mõista ja väärtustada iseenda ohutust ning ohutut käitumist; ohuolukordade tekkepõhjuste selgitamine, ohu ennetamine, ohutust tagavate turvavahendite kasutamine, abi kutsumine.

Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht õppeaastas

- (1) Põhikooli I astmes on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast. Liikluskasvatust viiakse läbi lõimitult ainetundides, liiklusingis ja klassivälistel üritustel.
- (2) Liikluskasvatuse teemad ja käsitlemise maht I kooliastmes
 - 1.klass (35 tundi) – koolitee, sõidutee ületamine; foorid ja reguleeritud ülekäigurajad; liiklemine pimedal ajal ja helkuri kasutamine; käitumine ühissõidukis ja peatustes, tee ületamine ühissõidukist ja autost väljumisel; turvavarustuse kasutamine autos, ratta- ja rulasõidul; mängukohtade valik.
 - 2.klass (35 tundi) – koolitee, kooli- ja koduümbrus; sõidutee ületamine; liiklusmärkide tähendused; liiklemine pimedal ajal ja helkuri kasutamine; ristmikud, sõidutee ületamine ristmikul; käitumine ühissõidukis ja peatustes; tee ületamine bussist, trammist ja rongist väljumisel; jalakäija liiklemisohud, turvavarustuse kasutamine autos, ratta- ja rulasõidul; mängukohtade valik.
 - 3.klass (35 tundi) – koolitee, selle skeemi koostamine; liiklusmärkide tähendused; liiklemine pimedal ajal ja helkuri kasutamine; ristmikud; sõidukite peatumisteed; jalgratta valik; jalgratturi teoreetiline ettevalmistus; turvavarustuse kasutamine; rullisutamine, rulamine.

Taotletavad pädevused

I kooliastme lõpus õpilane:

- 1) väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- 2) teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- 3) oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;

- 4) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- 5) oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- 6) oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta;
- 7) oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel ;
- 8) oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- 9) oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust.

II kooliaste

Liikluskasvatuse eesmärk:

- 1) õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist;
- 2) oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavate tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel;
- 3) omandatud ohutusosalaste teadmiste, oskuste, vilumuste lõimimine;
- 4) toimetulek praktilistel õppustel ning realses liikluskeskkonnas.

Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht õppeaastas

(1) Põhikooli II astmes on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine. Liikluskasvatust viiakse lõimitult läbi ainetundides, klassi- ja koolivälistel üritustel, jalgratturikoolitus toimub liiklusingis.

(2) Liikluskasvatuse teemad ja käsitlemise maht II kooliastmes

4.klass (45 tundi) – jalgratturikoolitus: liikluseeskiri; liiklusmärkide tähendused; ristmikud; liiklusohutus; nõuded jalgrattale; praktiline jalgrattasõit õppeplatsil; teooriaeksam ja sõidueksam.

5.klass (35 tundi) – liikluseeskiri; liiklusmärgid; jalgrattasõit; turvavahendite kasutamine; ohud sõiduteel ning ohutu sõidu võtted; praktilised sõiduvõtted; teadmiste ja oskuste kinnistamine praktilises tegevuses; esmaabi.

6.klass (35 tundi) – liikluseeskiri; liiklusohutus; turvavahendite kasutamine; esmaabi; mopeedijuhi teoreetiline ettevalmistus; jalgratta- ja mopeedisõidu tingimused ja ohutu sõidu võtted; liiklemisolud erinevatel aastaegadel.

Taotletavad pädevused

II kooliastme lõpus õpilane:

- 1) väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- 2) oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- 3) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;

- 4) oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- 5) oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- 6) oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- 7) oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- 8) tunneb, teab ja mõistab liicluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- 9) oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusalaste teemakäsitlemise kohta;
- 10) oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja teab kuidas ohtu vältida.

III kooliaste

Liikluskasvatuse eesmärk:

- 1) õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist;
- 2) oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel;
- 3) ohutust tagavatest seadustest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine, (teadmiste rakendamine oskuste, vilumusteni) praktilised ohutusalased õppused;

Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht õppeaastas

(1) Põhikooli III astmes on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine. Liikluskasvatust viiakse lõimitult läbi ainetundides, klassi- ja koolivälistel üritustel, jalgratturikoolitus ja mopeedijahi eelkoolitus toimub liiklusingis.

(2) Liikluskasvatuse teemad ja käsitlemise maht III kooliastmes

7.klass (35 tundi) – liiklemine jalakäija ja juhina (jalgratas, mopeed); liicluseeskiri; eri liiki ristmike ületamine; liiklusterminid; esmaabi; mopeedijahi teoreetiline ettevalmistus; teadmiste ja oskuste kinnistamine praktilises tegevuses.

8.klass (35 tundi) – liiklusterminid ja liicluseeskiri; mopeedijahi teoreetiline ettevalmistus; esmaabi ja liiklusturvavahendid; praktilised sõiduvõtted ja harjutamine erinevates liiklussituatsioonides.

9.klass (35 tundi) – liiklusohutus; ohutusalased kampaaniad; liicluseeskirja nõuded jalakäijale ja juhile; esmaabikoolitus, tegutsemine liiklusõnnetuse korral.

Taotletavad pädevused

III kooliastme lõpus õpilane:

- 1) väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;

- 2) oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- 3) oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- 4) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- 5) teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- 6) oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- 7) kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- 8) mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- 9) on teadlik ohutusalastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- 10) oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus) ohutusalast olukorda teiste riikidega.

Gümnaasium

Liikluskasvatuse eesmärk:

- 1) õigete ohutust tagavate hoiakute kujundamine, mis loob eelduse ohutu käitumise väärtustamisele;
- 2) põhikoolis omandatud ohutusalaste hoiakute, teadmiste, oskuste ja vilumuste laiendamine ja süvendamine.

Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht

(1) Gümnaasiumis on liikluskasvatuse sisuks üldine liikluskultuur, vastutustundlikkus ja viisakus liiklejana. Liikluskasvatust gümnaasiumis viiakse läbi ainekursuste, õppepäevade ja kooliväliste ürituste raames.

(2) Liikluskasvatust hõlmavad kursused ja nende maht gümnaasiumiastmes:

liikluseeskiri, sõidukijuhi teooriaõpe – 41 tundi

praktiline sõiduõpe – 40 tundi

esmaabi – 8 tundi

Taotletavad pädevused

Gümnaasiumiastme lõpus õpilane:

- 1) väärtustab ohutust, on teadlik riskikäitumise tagajärgedest;
- 2) oskab hinnata ohuteguri suurust, teadvustab õnnetuse ahelreaktsiooni võimalikkuse;
- 3) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid;
- 4) teab, et pidurdus- ja peatumisteede pikkus sõltub sõiduki kiirusest, tee – ja ilmastikuoludest (vihm, lumi, jää);

- 5) tunneb liikluseeskirja nõudeid jalakäijale ja juhile;
- 6) on seaduskuulekas ning tal (gümnaasiumi lõpetajal) on oskused, mis toetavad tema enda ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust erinevates liiklusolukordades nii jalakäijana, sõitjana kui ka juhina;
- 7) oskab leida ja omab ülevaadet ohutusvaldkondade kampaaniatest, oskab tuua võrdlusi teiste riikidega;
- 8) oskab koostada riskianalüüsi silmas pidades kooliümbruse (liiklus)keskkonda, teeb ettepanekuid ohutuse suurendamiseks.

2.9. III kooliastme loovtöö korraldamise põhimõtted

Loovtöö eesmärk

Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada:

- õpilase tervikliku maailmapildi ja loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeainete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
- õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
- õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgseks isiksuseks;
- üldpädevuste (iseseisev ja rühmas töötamine, probleemide lahendamine, kriitiline mõtlemine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus, töö allikate ja andmetega; tegevuse kavandamine ning kavandatu järgimine, tegevuse ja töö analüüsimise oskus, loovtöö vormistamine, IKT vahendite kasutamine jne) kujunemist;
- õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks.

Üldalused

(1) Vastavalt põhikooli riikliku õppekava § 15 lõike 8 alusel korraldab põhikool III kooliastmes õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, mis on alates 1. septembrist 2013 üheks põhikooli lõpetamise tingimuseks. Avinurme Gümnaasiumi III kooliastmes korraldatava loovtöö põhimõtted on põhjalikult kirjeldatud järgmistes Avinurme Gümnaasiumi kordades: Avinurme Gümnaasiumi loovtööde koostamise ja läbiviimise juhend, Avinurme Gümnaasiumi tähtajaline loovtöö korraldus. Antud korrad on kättesaadavad Avinurme Gümnaasiumi kodulehel ning paber kandjal raamatukogus.

- (2) Avinurme Gümnaasiumis pakuvad loovtöö teemasid välja kõik põhikooliastme õpetajad, olles ise juhendajad; õpilased võivad neid huvitava teema ka ise välja pakkuda. Loovtöö teema valivad õpilased 7.klassis. Loovtöö sooritatakse ja esitatakse kaitsmiseks 8.klassis.
- (3) Loovtöö teema ja juhendaja kinnitatakse direktori käskkirjaga hiljemalt 8. klassi 1. oktoobriks.
- (4) Loovtöö teema valimine ja kinnitamine ning loovtöö koostamine, esitamine ja kaitsmine toimub ajaliselt vastavalt Avinurme Gümnaasiumi tähtajalisele loovtöö korraldusele.
- (5) Loovtöö võib sooritada individuaalselt või kollektiivselt. Loovtöö praktilise osa, kui selleks on kooliastmele korraldatud üritus, tantsukava, projektitöö vms võib sooritada 8.klassis õppeaasta jooksul.
- (6) Loovtöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele ja õpilasraamatusse.
- (7) Põhikooli lõpetamiseks koostatud loovtööde kirjalikke kokkuvõtteid säilitatakse Avinurme Gümnaasiumis õppealajuhataja kabinetis.

Loovtöö temaatika

Avinurme Gümnaasiumi põhikoolis võib õpilane valida loovtöö alljärgnevast loetelust:

- uurimus;
- projektitöö;
- muusikateos või kunstitöö.

Loovtöö juhendamine

Loovtöö juhendajateks võivad olla kõik põhikooliastme õpetajad. Juhendaja ülesanded:

- a) aitab õpilast teema valikul ja tegevusplaani koostamisel;
- b) soovitab vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmisel;
- c) jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakava täitmist;
- d) nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks;
- e) täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse;
- f) nõustab õpilast loovtöö esitlemise vormi valikul.

Loovtöö etapid

Loovtöö etapid on:

- teema ja juhendaja valimine;
- tegevuskava koostamine (juhendaja abiga);
- praktiline loovtöö teostamine (aruandmine juhendajale töö käigu kohta, ajakava järgimine);
- kirjaliku aruande koostamine ja vormistamine (arvutiõpetaja juhendamisel);

- esitluse ettevalmistamine (juhendaja nõustamisel) ja loovtöö kaitsmine;
- loovtöö hindamine (kaitsmiskomisjoni poolt).

Loovtöö kaitsmine

- (1) Kaitsmisele lubatakse õpilased, kelle loovtöö on juhendaja hinnangul sooritatud ja kellel on tähtaegselt esitatud töö kirjalik osa.
- (2) Loovtööd kaitseb õpilane suulise ettekandega kuni 10 minuti jooksul, põhjendades teema valikut ja eesmärki, kirjeldades töö käiku, tutvustades kasutatud meetodeid ning analüüsides tulemusi ja protsessi. Ettekanne esitatakse kaitsmiskomisjonile, juhendajale ning kaasõpilastele. Kaitsmiskomisjoni koosseisu ja kaitsmise kuupäeva kinnitab kooli direktor käskkirjaga.
- (3) Kollektiivse loovtöö puhul osalevad kaitsmisel kõik töö sooritajad ja igaüks kirjeldab oma panust töö valmimisel.
- (4) Esitlust on soovitav näitlikustada kas posterettekande, multimeedia, audiovisuaalsete vms tehniliste vahenditega.
- (5) Uurimistööde kaitsmisel osaleb 7. klass vaatlejana.

Loovtöö hindamine

- (1) Loovtöö hindamise eesmärk on anda tagasisidet loovtöö kui terviku kohta.
- (2) Hindamiskomisjon arvestab hinde panekul:
 - töö sisu (ideed, originaalsust);
 - töö protsessi (õpilase algatusvõimet ja initsiatiivi, ajakava järgimist, kokkulepetest kinnipidamist);
 - töö vormistust (töö teostatust, välimust, kunstipärasust, mahtu, loomingulisust);
 - töö esitlemist: (esitluse ülesehitust, esinemist töö kaitsmisel).
- (3) Loovtööde hindamisel kasutatakse hindamismudeleid, mis on koostatud loovtööde temaatika alusel ning esitatud dokumendi „Avinurme Gümnaasiumi loovtööde koostamise ja läbiviimise juhend“ lisades (kättesaadav Avinurme Gümnaasiumi kodulehel). Olenevalt loovtöö iseloomust võib juhendaja muuta hindamismudelit esitades selle koos loovtöö temaga direktorile kinnitamiseks.
- (4) Töö vormistamise hindamisel järgitakse kirjaliku osa vormistamise vastavust „Avinurme Gümnaasiumi õpilasuurimuse koostamise ja vormistamise juhendi“ nõuetele (kättesaadav Avinurme Gümnaasiumi kodulehel).
- (5) Juhul, kui loovtöö ei vasta kriteeriumitele, täiendab õpilane tööd ja kaitseb seda talle määratud tähtajal uuesti.

2.10. IV kooliastme õpilasuurimuse ja praktilise töö korraldamise põhimõtted

Üldalused

(1) Gümnaasiumi lõpetamise tingimuseks on õpilasuurimuse või praktilise töö sooritamine ja kaitsmine IV kooliastmes. Avinurme Gümnaasiumis võib gümnaasiumi lõpetamiseks koostada õpilasuurimusi või praktilisi töid kõigis õppeainetes. Avinurme Gümnaasiumi IV kooliastmes korraldatava õpilasuurimuse ja praktilise töö korraldamise põhimõtted on põhjalikult kirjeldatud järgmistes Avinurme Gümnaasiumi kordades: „Avinurme Gümnaasiumi õpilasuurimuse koostamise ja vormistamise juhend“, „Avinurme Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õpilaste praktiliste tööde juhend“. Antud korrad on kättesaadavad Avinurme Gümnaasiumi kodulehel ning paberkandjal raamatukogus.

(2) Uurimuse või praktilise töö koostamist õpetatakse Avinurme Gümnaasiumis X klassis, kus läbitakse kooli poolt määratud valikkursus „Uurimistöö alused“. Kursuse raames valitakse uurimuse või praktilise töö teema ning alustatakse töö kavandamist. Kursuse lõputööna kaitstakse uurimuse või praktilise töö kava. XI klassis jätkatakse töö koostamist. Valminud töö esitatakse ja kaitstakse koolieksamina XI klassi lõpul.

(3) Avinurme Gümnaasiumis on õpilasuurimuse või praktilise töö sooritamise toetamiseks võimaldatud erinevaid valikkursusi vastavalt töö temaatikale, mis on arvatud õpilase kohustusliku õppekoormuse hulka.

(4) Gümnaasiumi lõpetamiseks teostatava õpilasuurimuse või praktilise töö teema valimine ja kinnitamine ning töö koostamine, esitamine ja kaitsmine toimub ajaliselt vastavalt Avinurme Gümnaasiumi tähtajalisele uurimustöö korralduse kavale.

(5) Gümnaasiumi lõpetamiseks koostatud õpilasuurimusi ja praktiliste tööde kirjalikke kokkuvõtteid säilitatakse Avinurme Gümnaasiumis õppealajuhataja kabinetis.

Tööde temaatika

(1) Õpilasuurimus on õpilase või õpilaste poolt õppekava raames ette valmistatud kirjalik töö. Õpilasuurimus põhjendab probleemivalikut, annab ülevaate uurimuse taustast, püstitab uurimisküsimused, põhjendab meetodi valikut, kajastab andmeid ja tõendusmaterjali kogumist, kirjeldab tulemusi ning esitab tulemuste analüüsi, järeldused ja kokkuvõtte, kasutatud allikate loetelu ning resüme eesti ja võõrkeeles. Õpilasuurimus on algupärane, objektiivne ja süsteemne ning uurimuse tulemused on tõendatavad, mõtestatud ja selgitatud. Õpilasuurimus kajastab õpilase uurimistulemusi ja seisukohti ning ei piirdu üksnes refereerimisega. Õpilasuurimuse koostamisel ja vormistamisel arvestatakse „Avinurme Gümnaasiumi õpilasuurimuse koostamise ja vormistamise juhendis“ kehtestatud nõudeid.

(2) Praktiline töö on õpilase või õpilaste poolt õppekava raames loodud teos, õpilasfirma, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal või projekt ja selle kirjalik kokkuvõte. Kirjalik kokkuvõte avab praktilise töö tausta, lähtealused ja eesmärgid ning kirjeldab kontseptuaalset lahendust, töö aktuaalsust, tööprotsessi ja töö tulemust. Praktilise töö vormistamisel arvestatakse „Avinurme Gümnaasiumi õpilasuurimuse koostamise ja vormistamise juhendis“ kehtestatud nõudeid ning töö koostamisel ja ülesehituses järgitakse „Avinurme Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õpilaste praktiliste tööde juhendit“.

Töö etapid:

a) Teema ja juhendaja valik

Õpilane võib teha ise ettepanekuid oma töö teemaks vastava ainevaldkonna õpetajale või valida teema Avinurme Gümnaasiumi poolt esitatud uurimistöde nimekirjast. X klassi kevadel sõlmib õpilane juhendajaga kirjaliku kokkuleppe töö teema kinnitamiseks ning uurimistöö teostamiseks. Juhendaja on Avinurme Gümnaasiumi õpetaja. Õpilasel ja õpetajal on õigus kasutada konsultantide abi väljastpoolt kooli.

b) Eesmärkide seadmine, uurimiskava koostamine, allikmaterjalidega töötamine;

c) Töö koostamine ja kirjalik vormistamine vastavalt AG õpilasuurimuse koostamise ja vormistamise juhendile;

d) Töö esitamine vastavalt AG tähtajalisele uurimustöö korraldamise kavale;

e) Töö kaitsmine ja hindamine.

Tööde kaitsmine

Tööde kaitsmine toimub avalikult 3-liikmelise komisjoni ning IX-XI klassi õpilaste ees. Uurimuse ja praktilise töö kaitsmine seisneb õpilase lühiettekandes ja küsimustele vastamises. Kaitsekõne peab olema arusaadav ja tooma välja peamise. Selles arvestatakse retsensentide märkusi ning soovitatav on kasutada näitlikku abimaterjali (stendiettekanne, multimeedia, audiovisuaalsed materjalid jm). Ettekande pikkus on kuni 7 minutit ning õpilase lühiettekanne koosneb järgmistest osadest: teema põhjendus; töö eesmärk ja ülesehitus; ülevaade kirjandusest ja kasutatud allikatest; töös kasutatud meetodid; eesmärgi saavutamine ja järeldused. eneseanalüüs. Peale ettekannet vastab õpilane komisjoniliikmete ja retsensendi küsimustele.

Tööde hindamine

(1) Õpilasuurimuste ja praktiliste tööde hindamiseks viiakse läbi kaitsmine. Uurimistöid ja praktilisi töid hindab direktori käskkirjaga moodustatud kaitsmiskomisjon. Kaitsmisele lubatakse õigeaegselt

esitatud nõuetekohaselt vormistatud tööd. Gümnaasiumi lõpetamiseks koostatavate õpilasuuringutele ja praktiliste töödele leiab juhendaja retsensendi.

(2) Hindamisel võetakse arvesse retsensendi poolt tööle antud hinnang, juhendaja hinnang õpilase tegevusele õpilasuuringuse või praktilise töö ettevalmistamisel ja koostamisel ning kaitsmiskomisjoni poolt antud hinnang. Hindamisprotsessi lihtsustamiseks on juhendajal, retsensendil ja kaitsmiskomisjonil kasutada vastavad hindamismudelid, mis on esitatud lisadena dokumentides „AG uurimistöö hindamine“ ja „AG praktilise töö hindamine“. Töö autoril on õigus retsensiooni ja juhendaja hinnangutega tutvuda enne kaitsmist.

(3) Õpilasel on õigus kaitsmiskomisjonile esitada ning kaitsta jooksval õppeaastal (10.-11.klassis) üleriigilisel õpilaste teaduslike tööde konkursil auhinnatud / tunnustatud õpilasuuringus.

(4) Kui kaitsmisel selgub, et esitatud töö ei vasta Avinurme Gümnaasiumi uurimistööde koostamise ja vormistamise juhendile (näiteks töö ei vasta teemale, on lõpetamata või on maha kirjutatud, st plagiaat) võib kaitsmiskomisjon otsustada tööd mitte hinnata. Uurimistöö koostajale teatatakse uurimistöö täiendamiseks ja märgitud puudujääkide kõrvaldamiseks järelkaitsmise kuupäev. Uurimistöö mittehindamise ja järelkaitsmisele lubamise otsuse poolt peab hääletama $\frac{2}{3}$ kaitsmiskomisjoni liikmetest.

(5) Kui õpilasel ei ole võimalik oma uurimistööd ettenähtud kaitsmispäeval väga mõjuvatel põhjustel (seoses kooli esindamisega, tervislikud põhjused vms) kaitsta või lükkab kaitsmiskomisjon õpilase uurimistöö tagasi ja kohustab õpilast oma tööd täiendada või korrigeerima, siis peab õpilane oma uurimistööd kaitsma järelkaitsmisel, mis toimub sama õppeaasta lõpul juuni alguses või uue õppeaasta alguses septembri lõpus.

(6) Kui õpilane ei ole kaitsnud oma uurimistööd ka järelkaitsmisel, jääb õpilasel õigus taotleda õppenõukogult luba kaitsta oma uurimistööd järgmise lennuga järgmise õppeaasta kevadel.

(7) Uurimuse või praktilise töö teema ja hinne kantakse gümnaasiumi lõputunnistusele, õpilasraamatusse ja õpinguraamatusse.

2.11. Õpilase arengu ja õppimise toetamise ning hindamise korraldus

2.11.1. Üldsätted

Hindamise alused

(1) Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse Eesti Vabariigi õigusaktidest ja kooli õppekavaga nõutavatest teadmistest ja oskustest.

(2) Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtutakse kooli kodukorrast ning Eesti Vabariigi õigusaktidest tulenevatest nõuetest.

(3) Kui õpilasele on vastavalt kooli õppekavale koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

Hindamise eesmärk

Teadmiste ja oskuste hindamise eesmärk on:

- 1) anda tagasisidet õpilase õpiedukusest ja toetada õpilase arengut;
- 2) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, toetada edasise haridustee valikut;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 5) anda alus õpilase järgmisesse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

2. Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:

- 1) suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
- 2) motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid.

Hindamisest teavitamine

(1) Kool teavitab õpilast ja tema seaduslikku esindajat hindamise korraldusest koolis ning õpilasele pandud hinnetest ja antud hinnangutest. Vastav teavitamise kord on sätestatud kooli kodukorras ja hindamisjuhendis.

(2) Kooli õppekavas sätestatud hindamise korralduse avalikustab kool enda veebilehel.

(3) Õpilane saab teavet oma hinnete kohta vastavalt klassi- või aineõpetajalt või hinnetelehelt eKoolis. Hinnetelett esineb kahes variandis:

a) Elektrooniline hinnetelett e-päevikus. Selline hinnetelett tähendab hinneteseisu teatud kuupäeval ja kellaajal, mis tehakse teatavaks põhikooli õpilastele, lastevanematele ja klassijuhatajale kaks nädalat enne trimestri lõppu. Aineõpetajate kohustus on mainitud ajaks kanda eKooli kõik seni pandud jooksvad hinded.

b) Paber kandjal saadetakse hinnetelett lastevanema(te)le või lapse seaduslikule hooldajale, kellel puudub eKooli vaatamise võimalus ja/või kelle lapsel on ühe või enama õppeaine, käitumise või hoolsuse trimestri või kokkuvõttev hinne kujunemas mitterahuldav.

2.11.2. Teadmiste ja oskuste hindamine

Õpilaste teadmiste ja oskuste hindamine

- (1) Teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse Avinurme Gümnaasiumis hindeid viiepallisüsteemis.
- (2) Põhikooli 1. klassis kasutatakse õpilase teadmiste ja oskuste hindamisel hindeid viiepallisüsteemis koos kirjeldavate sõnaliste hinnangutega.
- (3) Põhikooli 1. ja 2. klassis kasutatakse valikaine inglise keel hindamisel kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent.
- (4) Teadmiste ja oskuste hindamine jaguneb: õpiprotsessi hindamine, kujundav hindamine ehk tagasiside ja kokkuvõttev hindamine. Kokkuvõttev hinne on õppeaine trimestri-, kursuse-, aastaning kooliastmehinne. Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine aastahinne või kooliastmehinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

Hinded viiepallisüsteemis

- (1) Hindega „5“ („väga hea“) hinnatakse suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust (edaspidi õpitulemus), kui see on täiel määral õppekava nõuetele vastav. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega „5“, kui õpilane on saanud 90–100% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- (2) Hindega „4“ („hea“) hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega „4“, kui õpilane on saanud 75–89% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- (3) Hindega „3“ („rahuldav“) hinnatakse õpitulemust, kui see on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid esineb puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega „3“, kui õpilane on saanud 50–74% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- (4) Hindega „2“ („puudulik“) hinnatakse õpitulemust, kui see on osaliselt õppekava nõuetele vastav, esineb olulisi puudusi ja vigu. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega „2“, kui õpilane on saanud 20–49% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- (5) Hindega „1“ („nõrk“) hinnatakse õpitulemust, kui see ei vasta õppekava nõuetele. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega „1“, kui õpilane on saanud 0–19% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.

Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

- (1) Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele. Õpilast, kes õpib individuaalse õppekava järgi, hinnatakse vastavalt individuaalses õppekavas ette nähtud hindamise korrale
- (2) Õppeaasta, trimestri või kursuse esimestes tundides teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi.
- (3) Kontrolltööde toimumise ajad kannab aineõpetaja kontrolltööde graafikusse, mis asub eKoolis. Kui kontrolltöö ei saa mingil põhjusel toimuda ettenähtud ajal, lepitakse õpilastega kokku sobiv aeg.
- (4) Põhikooli 1., 2., 4., 5., 7. ja 8. klassis viiakse läbi koolisisesed tasemetööd eesti keeles ja matemaatikas. Põhikooli 3. ja 6. klassis toimuvad riiklikud tasemetööd.
- (5) Gümnaasiumi 10. ja 11. klassi õpilastele viiakse läbi ühes õppeaines üleminekuksam.
- (6) Kui kontrolltöö, kirjaliku või praktilise töö, suulise vastuse(esituse) või praktilise tegevuse tulemust on hinnatud hindega „puudulik” või „nõrk” (edaspidi: mitterahuldav), antakse õpilasele üks kord võimalus järelevastamiseks.
- (7). Kui õpilane puudub hindelise töö tegemise ajal, fikseerib õpetaja tegemata töö eKooli päevikus märkega x. Järelevastamine toimub peale õpilase kooli tulekut hiljemalt 10 päeva jooksul.
- (8) Kui gümnaasiumi õpilane on puudunud kolmandiku (12 või enam) kursuse õppetundidest, sooritab ta arvestustöö antud perioodi materjali kohta.
- (9) Hinde väljapanemisel arvestatakse pärast järelevastamist nii esialgset hinnet kui ka järelevastamisel saadud hinnet. eKooli kantakse parandatud hinne kaldkriipsuga. Näiteks $\frac{1}{4}$.
- (10) Gümnaasiumis arvestatakse kursusehinde väljapanemisel kõiki saadud hindeid.
- (11) Kui õpilane ei anna mõjuva põhjuseta ära tööd, puudub põhjuseta kirjaliku töö ajal või keeldub vastamast, pannakse talle hindeks “nõrk”, mis parandamisele ei kuulu.
- (12) Mahakirjutamise korral pannakse hinne “nõrk”, mis parandamisele ei kuulu.
- (13) Trimestri viimasel nädalal järelevastamist ja hinnete parandamist põhikoolis ei toimu.
- (14) Kirjalike tööde järelevastamine ei toimu konsultatsioonis. Konsultatsioon on järelaitamise, õppimise ja õpetamise aeg. Suuline järelevastamine toimub õpetajaga kokkulepitud ajal. Kirjalike järeltööde sooritamine toimub õppenõukogu poolt kindlaksmääratud päevadel. Kirjalikuks järeltöök

määratakse aeg, mil õpilased pole seotud ainetundidega. Järeltöö tegemiseks on aega 90 minutit ning ühel ja samal päeval võib õpilane korraga sooritada 2 järeltööd. Järeltöödele saab registreerida hiljemalt 2 päeva enne järelvastamisaega õppealajuhataja juures või elektrooniliselt kooli kodulehe kaudu.

2.11.3. Kujundav hindamine

(1) Õppeprotsessis on keskne roll õpiväljundite hindamisel. Väljundipõhise õppe olulise osana kasutatakse Avinurme Gümnaasiumi kõikides klassides kujundavat hindamist ehk tagasisidet.

(2) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat sõnalist tagasisidet, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasise õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega ning annab õpilasele võimaluse oma vigu parandada ning jõuda kokkuvõtvaks hindamiseks parema tulemuseni.

(3) Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist.

(4) Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmäärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

2.11.4. Kokkuvõtva hindamise põhimõtted põhikoolis ja põhikooli lõpetamine

(1) 1.–3. kooliastmel hinnatakse õpilase õpitulemusi vastavas õppeaines kokkuvõtvalt trimestri ja aastahindega. 1.klassis kasutatakse kokkuvõtva hindamisena hindeid koos kirjeldavate sõnaliste hinnangutega.

(2) Kokkuvõttev hindamine põhikooli 1. ja 2. klassi valikaines inglise keel on arvestuslik.

(3) Trimestrihinne pannakse välja trimestri lõpul antud perioodi jooksul saadud hinnete alusel. Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud trimestrihinnete alusel enne õppeperioodi lõppu.

(4) Kokkuvõtva hindamisena III kooliastmes mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist kooli õppekava välisel õppimisel või tegevusel antud õppekava peatükis 2.6. sätestatu alusel.

(5) Kui õppeaine trimestrihinnet ei saa mingil põhjusel välja panna, tuleb hindamata trimestri materjal õpilasel järele vastata kokkuleppel aineõpetajaga hiljemalt kahe nädala jooksul.

(6) Kui õppeaine trimestrihinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loetakse aastahinde väljapanekul antud trimestri vältel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk”.

(7) Õpilasele, kelle trimestrihinne „mitterahuldav” on tingitud õpiraskusest või pikaajalisest puudumisest, rakendatakse kooli individuaalset õppekava. Õpilasele, kelle trimestrihinne „mitterahuldav“ on tingitud kooli kodukorra mittetäitmisest, määratakse kohustuslik konsultatsiooniosalemine.

(8) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite algust, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

(9) Oskusainetes (muusika, kunst, kehaline kasvatus, tööõpetus) arvestatakse teadmiste ja oskuste hindamisel ka õpilaste individuaalseid võimeid ja vajadusel võib kasutada trimestri hindamisel hinnangut „arvestatud“ ja „mittearvestatud“.

(10) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

(11) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

a) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;

b) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

(12) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt haridus- ja teadusministri määrusele.

(13) Õpilase järgmisse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu. 1.–3. kooliastmes viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmisse klassi üle enne õppeperioodi lõppu. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama ega kustutata õpilaste nimekirjast, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 30. augustiks.

2.11.5. Kokkuvõttev hindamine gümnaasiumiastmel ja gümnaasiumi lõpetamine

- (1) Gümnaasiumiastmes hinnatakse õpilase õpitulemusi vastavas õppeaines kokkuvõtvalt kursuse- ja kooliastmehindega.
- (2) Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist kooli õppekava välisel õppimisel või tegevusel antud õppekava peatükis 2.6. sätestatu alusel.
- (3) Kursusehinne pannakse välja kursuse jooksul saadud hinnete alusel. Valikkursuste hindamisel võib kasutada hinnanguid „arvestatud” ja „mittearvestatud”.
- (4) Kui kursusehinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata õpetajaga kokkulepitud ajaks, loetakse antud kursuse vältel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk”.
- (5) 10. ja 11. klassis viiakse üle järgmisesse klassi õpilane, keda on hinnatud kõikides õppeainetes vähemalt rahuldavalt või kellel on kuni kolmes õppeaines mitterahuldavaid kursusehindeid, arvestades, et need ei ületa 50% õppeaine kursuste mahust.
- (6) Kooliastmehinne pannakse välja õppeaine 10.–12. klassi kursusehinnete alusel. Kõik kursusehinded on võrdsed. Kooliastme hinde väljapanekul teeb lõpliku otsuse õpetaja arvestades kõiki kursusehindeid.
- (7) Gümnaasiumi õpilasele pannakse kooliastme hinne nendes õppeainetes, milles ta riigieksamit ei soorita, välja enne eksamiperioodi algust.
- (8) Õppeainetes, milles gümnaasiumi õpilane sooritab riigieksami, pannakse kooliastme hinne välja enne riigieksami toimumist.
- (9) Õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse kooliastme hinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu.
- (10) 12.klassi õpilast õppe- ja eksamiperioodil koolist välja ei arvata.
- (11) Gümnaasiumi lõpetajaks loetakse õpilane, kelle kooliastme hinded on vähemalt rahuldavad, kes on edukalt sooritanud riigieksamid eesti keeles, matemaatikas ja võõrkeeles ning koolieksami ja uurimus- või praktilise töö.

2.11.6. Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmine

- (1) Täiendavat õppetööd rakendatakse kõigil kooliastmetel.

(2) 1.-3. kooliastmel jäetakse õpilane täiendavale õppetööle õppeainetes, milles trimestrihinnete alusel võiks välja panna aastahinde „puudulik“ või „nõrk“.

(3) Gümnaasiumis jäetakse täiendavale õppetööle õpilane, kellel on rohkem mitterahuldavaid kursusehindeid kui antud õppekava peatüki 2.11.5 lõikes 5 sätestatud.

(4) Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.

(5) Täiendava õppetöö pikkuseks on kaks nädalat ja selle toimumise aeg määratakse kindlaks kokkuleppel aineõpetajaga. Täiendava õppetöö tööpäeva pikkuseks on 5 tundi, ühes õppeaines minimaalselt 2,5 tundi. Täiendavat õppetööd on võimalik sooritada kuni 30. augustini. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama ega kustutata õpilaste nimekirjast, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 30. augustiks.

(6) Täiendava õppetöö raames täidab põhikooli õpilane õpetaja juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Gümnaasiumiastmes toimub täiendav õppetöö aineõpetaja poolt kehtestatud korra alusel.

(7) 1.–3. kooliastmel võib õppenõukogu põhjendatud otsusega erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama juhul kui:

a) õpilasel on kolmes või enamas õppeaines pandud välja aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või hinne on välja panemata;

b) täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud;

c) õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses tuuakse välja kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama. Õppenõukogule eelneb vestlus, kus on esindatud klassijuhataja, lapsevanem, õpilane, aineõpetaja(d) ja direksiooni esindaja. Otsus fikseeritakse kirjalikult ja esitatakse õppenõukogule.

(8) Gümnaasiumiastmel õppivaid õpilasi ei jäeta klassikursust kordama, va arstitõendi alusel.

2.11.7. Käitumise ja hoolsuse hindamise korraldus

(1) Põhikoolis hinnatakse õpilase käitumist ja hoolsust.

(2) Gümnaasiumis hinnatakse õpilaste käitumist. Gümnaasiumiõpilase hoolsuse hinne sisaldub käitumishindes, mistõttu arvestatakse käitumise hindamisel õpilase suhtumist õppetöösse, endale võetud kohustuste täitmist ja distsiplineeritust.

(3) Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:

a) suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;

b) motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid.

(4) Käitumist ja hoolsust hindab klassijuhataja tuginedes aineõpetajate ettepanekutele, arvestades koolikohustuse täitmist ja kooli kodukorra järgimist.

(5) Põhikooliõpilase käitumist ja hoolsust hinnatakse igal trimestril ja kokkuvõtvalt aasta lõpus, gümnaasiumiõpilasel käitumist kokkuvõtvalt aasta lõpus.

(6) Käitumis- ja hoolsushinded märgitakse e Kooli ja klassitunnistusele. Põhikooli ja gümnaasiumi lõputunnistusele märgitakse ainult käitumishinne.

Käitumise hindamine

(7) Õpilase käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra ja koolikohustuse täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine. Käitumist hinnatakse hinnetega „eeskujulik”, „hea”, „rahuldav” ja „mitterahuldav”.

(8) Käitumishindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes ei hiline ainetundidesse ja kes täidab eeskujulikult ja järjepidevalt koolikohustust ja kooli kodukorra nõudeid.

(9) Käitumishindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, täidab koolikohustust ning kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel esineb selles üksikuid puudujääke

(10) Käitumishindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab üldiselt kooli kodukorra nõudeid ja koolikohustust, kuid kellel on esinenud eksimusi (käitumist puudutav märkus e Koolis või õpilaspäevikus, mistõttu ta vajab pedagoogide ja lastevanemate tähelepanu ning suunamist.

(11) Käitumishindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid, koolikohustust, ei järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ega allu õpetajate nõudmistele.

Õpilase käitumine hinnatakse „mitterahuldavaks“ ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

(12) Gümnaasiumiõpilase käitumist võidakse hinnata mitterahuldava hindega, kui tundides mitteosalemine ühe kursuse jooksul ületab 25 % (välja arvatud kooli esindamisega või haigusega seotud puudumine) ning tal on kohustuslikud kirjalikud ja suulised tööd sooritamata.

(13) Põhjuseta ainetundidesse hilinemisi arvestatakse jooksvalt. Pideva õppetundidesse hilinemise eest võib alanda käitumishinnet.

Hoolsuse hindamine

(14) Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse, tema kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

(15) Hoolsushindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel püüdlik, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni, kannab alati kaasas vajalikke õppevahendeid ja tagab nende korrasoleku.

(16) Hoolsushindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib võimetekohaselt. Vajalikud õppevahendid puuduvad üksikutel kordadel ja/või nende korrashoius esineb üksikuid puudujääke.

(17) Hoolsushinde „rahuldav“ saab õpilane, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt. Vajalikud õppevahendid puuduvad tihti ja/või nende korrashoius esineb tõsisemaid puudujääke, aegajalt jätab täitmata oma kodused ülesanded.

(18) Hoolsushindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli täitmata oma kodused õppeülesanded.

2.11.8. Hinde ja hinnangu vaidlustamise kord

(1) Hindamise eest vastutab õpetaja, käitumise ja hoolsuse hindamise eest vastutab klassijuhataja.

(2) Hinnet võib vaidlustada õpilane, kellele hinne on pandud, või tema seaduslik esindaja.

(3) Hinde vaidlustamisel tuleb pöörduda kõigepealt (aine)õpetaja poole, seejärel erandkorras kooli direktori poole, esitades kirjaliku taotluse koos põhjendusega kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist.

(4) Hoolsuse ja käitumise hinde vaidlustamisel tuleb pöörduda kõigepealt klassijuhataja poole, seejärel erandkorras kooli direktori poole, esitades kirjaliku taotluse koos põhjendusega kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist.

(5) Kooli direktor teeb otsuse konsulteerides (aine)õpetajaga ja/või klassijuhatajaga ning teavitab sellest lõikes 2 nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

2.12. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

Hariduslike erivajadustega õpilased

(1) Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õpest eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.

(2) Avinurme Gümnaasiumis kohaldatakse õppetööd hariduslike erivajadustega õpilastele vastavalt põhikooli riikliku õppekava § 17 ning gümnaasiumi riikliku õppekava § 13 alustel.

(3) Avinurme Gümnaasiumi põhikoolis on moodustatud erivajadustega õpilaste klass, kus õpitakse põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava alusel. Õpilased õpivad põhiaineid eripedagoogi juhendamisel ja oskusaineid integreerituna tavaklassis individuaalse õppekava alusel aineõpetaja juhendamisel.

(4) Erivajadustega õpilaste klassi õppeained jagunevad kohustuslikeks õppeaineteks ja valikõppeaineteks. Valikõppeainetele ja valitud tööõpetuse suunale koostatud ainekavad asuvad AG õppekava II osas. Tunnijaotusplaani on järgmine:

Õppeained	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl
eesti keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
võõrkeel					2	2	2	2	2
matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
ajalugu						1	2	2	1
inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
muusikaõpetus	1	1	1	1	1	1	1	1	1
kunstiõpetus	1	1	1	1	1	1	1	1	1
kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
valikõppeaine			2	2	2	2	2	2	2
nädalakoormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32

Tugiteenuste rakendamise korraldus

(5) Tugiteenuste rakendamine toimub põhimõttel märka- mõista- toeta- nõusta ning see on mitmetasandiline.

I tasand – õpilase individuaalsuse märkamine ja esmane toetamine

Toetavad tegevused:

- a) Õpiraskuste ennetamine – koostöö logopeediga; lasteaia koolieelikute rühma vaatlus õppetegevuses ning vestlus lasteaiaõpetajatega; lapse koolivalmiduse kaardi alusel vajadusel koostöö lasteaiakasvataja, sotsiaalnõuniku ja lapsevanemaga ning suunamine erispetsialisti teenusele.
- b) Õppetöö diferentseerimine/modifitseerimine, individualiseerimine klassi tasandil - aineõpetajad jälgivad laste individuaalset toimetulekut õppesituatsioonis ning vajadusel kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele.
- c) Õpilase individuaalsuse kaartide (I tasand) sisseseadmine klassijuhataja poolt.
- d) Aineõpetajate konsultatsioonid - õpilaste nõustamine ja õpiabi osutamine; aineõpetajate konsultatsioonid ja järelaitamine.

Andekate õpilaste toetamiseks pakub kool järgmisi võimalusi:

- diferentseeritud töö tunnis;
- individuaalse õppekava rakendamine ning täiendav juhendamine aineõpetajate poolt;
- lisatundide võimalus aineolümpiaadideks ja konkurssideks ettevalmistumisel;
- erinevates projektides osalemine;
- TÜ Teaduskooli suunamine;
- võõrkeelepraktika erinevates rahvusvahelistes projektides;
- esinemised ja ülesastumised erinevatel õpilastele ja täiskasvanutele suunatud üritustel

II tasand – HEV väljaselgitamine ja eriabi kooli tasandil- erivajaduse täpsustamine

Avinurme Gümnaasiumi põhikoolis rakendatakse õpilasele järgmisi tugimeetmeid:

a) logopeediline abi

Eesmärgiks: Õpilaste suulise ja kirjaliku kõne korrigeerimine, funktsionaalse lugemisoskuse arendamine. Logopeedilist abi vajavate õpilaste rühmad moodustatakse diagnoosetteütluse ja individuaalse kõne uuringu alusel.

b) õpiabirühmad

Eesmärgiks: Toetada põhikooli õpilase arengut tulenevalt tema hariduslikest erivajadustest ja võimaldada tal saavutada põhikooli riikliku õppekava nõuetele vastavaid õpitulemusi. Pearõhk on taju, mälu, tähelepanu ja mõtlemise arendamine, õpioskuste kujundamine ja õpilaste enesekindluse tõstmine õppetööga toimetulekul. Õpiabirühmad moodustatakse aineõpetajate soovitusel senist õppetööga toimetulekut arvestades.

c) lihtsustatud õppel olevate õpilaste liitklass

Eesmärgiks: Korraldada maakondliku nõustamiskomisjoni soovitusel lihtsustatud riikliku õppekava alusel õppivatele õpilastele jõukohane õpitulemuste saavutamine.

d) pikapäevarühm 1.-4.klassi õpilastele

Eesmärgiks: Võimaldada kaugemal elavatele bussitransporditeenust kasutavatele õpilastele tuge ja järelevalvet õppetööst vaba aja sisustamisel ning koduste õppeülesannete täitmisel.

e) individuaalne õppekava

Eesmärgiks: Luua õpilasele tingimused võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks. Kui õpilase arengu seisukohalt on vajalik riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, suunatakse õpilane nõustamiskomisjoni ning rakendatakse individuaalset õppekava nõustamiskomisjoni soovitusel.

f) sotsiaalpedagoogiline abi

Eesmärgiks: Kohanemis-, käitumis- ja õpiprobleemidega õpilase tegutsemisvõime ja toimetuleku toetamine läbi last ümbritseva võrgustiku koostöö.

g) tugimeeskond- erinevatest tugispetsialistidest moodustatud koostöövõrgustik

Eesmärgiks: Haridusliku erivajadustega õpilaste probleemide arutamine, õpilaste ja lastevanemate nõustamine.

h) tunnirahuklass

Eesmärgiks: Rakendada õpilasele probleemses ainetunnis individuaalset ning arengut toetavat abi.

Määratakse üldjuhul käitumisraskustega õpilasele tema edasiaitamiseks ning rahuliku töökeskkonna tagamiseks nii probleemsele õpilasele kui klassikollektiivile.

i) koduõpe

Eesmärgiks: Korraldada väljaspool kooli ruume tulenevalt õpilase tervislikust seisundist, kui hariduslikud erivajadused ei võimalda õpilasel osaleda kooli ruumides toimivas õppetöös. Otsuse tervislikust seisundist tulenevalt õpilase koduõppele määramiseks teeb lapsevanema taotlusel eriarsti või perearsti soovitusel maakondlik nõustamiskomisjon.

j) täiendav õppetöö

Eesmärgiks: Aidata õpilast kelle teadmised ja oskused õppeaines vastavad hindele „puudulik” või „nõrk” . Toimub vastavalt õppekavas sätestatud korrale.

k) Individuaalõppeplaan

Eesmärgiks: Võimaldada paindlikku õppekorraldust õpilasele, kes mingitel põhjustel ei saa osaleda õppetöös antud klassile koostatud tunniplaani alusel.

l) käitumise tugikava

Eesmärgiks: Koostada tegevusplaan, mis on abiks õpilase käitumise korrigeerimisel ja tema eneseregulatsiooni oskuste parandamisel.

(6) Kooli tugimeeskonna liikmed on eripedagoog, logopeed, õpiabi õpetaja, sotsiaalpedagoog. Tugimeeskonna liikmed lähtuvad võrgustikutöös oma ametijuhendist. Vajadusel kaasatakse võrgustikutöösse klassijuhataja(d), aineõpetaja(d), omavalitsuse sotsiaaltöötaja, kooliarst,

noorsoopolitsei, psühhiaater, psühholoog jt koolivälised spetsialistid. Tugimeeskonna tööd koordineerib direktori määratud hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaator, kelle ülesandeks on haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide ja õpetajate vahel.

(7) Juhul kui koolipoolne toetamine ja nõustamine ei ole viinud soovitud tulemuseni, kaasab hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaator probleemi lahendamisse koolivälised tugistruktuurid.

Juhtumikorraldus

(1) Klassijuhataja, aineõpetaja, koolitöötaja märkab probleemi ning vestleb sellest õpilasega, vajadusel kaasõpilastega. Märkaja (v.a klassijuhtaja) hindab probleemi või raskuse tõsidust ning vajadusel informeerib klassijuhatajat.

(2) Märkaja informeerib probleemi või raskuse jätkumisel klassijuhatajat, kes vajadusel võtab kontakti lapsevanemaga või konsulteerib tugisüsteemi kuuluvate isikutega. Ainealase raskuse korral võib aineõpetaja ise võtta kontakti lapsevanemaga.

(3) Probleemi või raskuse jätkudes teeb klassijuhataja lahenduste leidmiseks koostööd õpilase, lapsevanemate, kaasatud isikutega.

(4) Kui olukord ei ole lahenenud, kutsutakse koostöös HEVKO-ga kokku tugimeeskonna koosolek, kuhu kaasatakse kas õpilane, lapsevanemad, aineõpetaja(d) ja olenevalt probleemi olemusest vajalikud õppeasutuse välised liikmed. Koosolekul lepatakse kokku edasine tegevus, jagatakse vastutus, määratakse järgmise koosoleku toimumise aeg, koosolek protokollitakse.

(5) Kui koostöö ei ole viinud soovitud tulemuseni, informeerib klassijuhataja probleemi jätkumisest HEVKO-t ning annab talle üle juhtumiga seotud dokumentatsiooni. Edasise tegevuse otsustab HEVKO vastavalt juhtumile.

2.13. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

(1) Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks selgitatakse koolis välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse diferentseeritud õpet. Koolis tagatakse õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendav pedagoogiline juhendamise väljaspool õppetunde.

(2) Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

- (3) Tagasiside üldpädevuste kujunemisest ja õpitulemustest antakse õpilasele arenguestlusel, mida peetakse Avinurme Gümnaasiumis vähemalt kord õppeaasta jooksul.
- (4) Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või –nõustamine) kättesaadavuse.
- (5) Kool tagab õpilastele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppeaasta või trimestri algul.
- (6) Koolis töötavad logopeed, eripedagoog ja sotsiaalpedagoog.
- (7) Kooli toetusel ja suunamisel on võimalik kasutada psühholoogiteenust.
- (8) Kõigile lapsevanematele antakse võimalus vähemalt üks kord õppeaastas osaleda lastevanemate üldkoosolekul. Klassi lastevanemate koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele.

2.14. Karjääriteenuste korraldus

- (1) Karjääriteenuste eesmärgiks on aidata õpilasel arendada teadlikkust iseendast, omandada teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ning eneseteostust. Karjääriteenuste sihtrühmadeks on õpilased, lapsevanemad, elukestva õppe alal ka õpetajad.
- (2) Karjääriteenuste alast tegevust kavandab ja korraldab kooli karjäärimeeskond, kuhu kuuluvad huvijuht, õppealajuhataja ja klassijuhatajad. Koostööd tegevuste kavandamisel ja elluviimisel tehakse Ida-Virumaa Rajaleidja Keskuse karjäärispetsialistidega, Ida-Virumaa Töötukassa karjäärispetsialistiga, Justiitsministeeriumi Vanglateenistuse ning erinevate Avinurme valla ettevõtetega.
- (3) Lähtuvalt läbivast teemast „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlelused, näited ja meetodid, viiakse läbi ainete ülesei, klasside vahelisi ja ülekooolilisi projekte. Peale selle käsitletakse teemasid klassijuhataja- ja ainetundides koostöös karjäärispetsialistidega. Arenguestlustel toetatakse õpilase valikuid ja antakse vajadusel lapsevanemale nõu. Klassi -ja üldkoosolekutel tutvustatakse lapsevanematele karjääriteenuste kättesaadavust.
- (4) I kooliastmes aidatakse mänguliste tegevuste abil õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.

(5) II kooliastmes keskendutakse õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, tema huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärgiks on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

(6) III kooliastmes keskendutakse õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esmaste kutsevalikutega seostamisele. Õpilasi juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Tähtsal kohal on töö ja kutsega seotud stereotüüpsete suhtumiste kriitiline käsitlemine. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest, vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada individuaalset kutsenõustamist. 9.klassis osalevad õpilased koolinoorte infomessil Teeviit või Intellektika.

(7) IV kooliastmes keskendutakse elukestva õpe ja karjääri planeerimisele. Gümnaasiumiastmes taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis elukestvaks õppeks ning erinevate rollide täitmiseks muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas. 12.klassi õpilastele luuakse võimalused saada individuaalset kutsenõustamist ning osalemist koolinoorte infomessidel.

2.15. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

(1) Väljundipõhisel õppel põhinev lähenemine õpetajate koostööle ja töö planeerimisele võimaldab tõsta õpetamise kvaliteeti ning õpilaste poolt saavutatud õpitulemuste taset, vähendada andekamate ja passiivsemate õppijate õpitulemustes vahet. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted arutatakse läbi ainekomisjonides ja vajadusel õpetajate töökoosolekul.

(2) Väljundipõhises õppes toimub õpetaja töö planeerimine alljärgnevalt:

- esmalt määratletakse õpitulemused, mida õppimise ja õpetamise kaudu soovitakse saavutada;
- seejärel seostatakse õpitulemused üldpädevuste ja läbivate teemadega ning leitakse löimingu võimalused;
- järgnevalt kavandatakse õpitulemustes sisalduvatest väljundverbidest tulenevalt hindamine ehk hindamismeetodid ja- kriteeriumid;
- lõpuks valitakse õpitulemustest ja hindamismeetoditest tulenevalt õpetamismeetodid.

(3) Õpetamise aluseks on õpitulemused. Õppesisu käsitlemises teeb valiku aineõpetaja arvestusega, et klassiti ja kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üldpädevused ning valdkonna- ja ainepädevused oleksid saavutatud.

(4) Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimiseks koostavad aineõpetajad ainevaldkondade kaupa ainekavad, kus on esitatud õppeainete õpitulemuste ja õppesisu kirjeldused klassiti ning kursuste

kavad. Ainekava alusel koostab õpetaja klassi töökava või kursusekava konkreetseks ajaperioodiks, kus määratleb vabal valikul sobivad meetodid, õppematerjalid ning käsitletavat teemat.

(5) Ainekomisjonid planeerivad töökavas oma ainevaldkonna tegevuse vähemalt poolaasta kaupa juhindudes õppeaasta üldeesmärkidest ning ainetevahelisest lõimingust.

(6) Kõik töökavad esitatakse elektrooniliselt juhtkonna ja õppenõukogu poolt kindlaksmääratud ajal.

2.16. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

(1) Avinurme Gümnaasiumi õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor.

(2) Avinurme Gümnaasiumi õppekava kehtestab direktor.

(3) Õppekava ajakohastamine on pidev protsess.

(4) Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.